

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšertov po dogovoru.

PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 40-01, 40-02, 40-03, 40-04 in 40-05. List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček, račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

Cesta Maribor-Slovenske gorice odprta in blagoslovljena

Ob navzočnosti bana dr. Marka Natlačena, številnih odličnikov in tisočere množice

Maribor, 8. maja.

Pri Sv. Petru pri Mariboru se je danes praznoval velik dogodek, pomemben za vso mariborsko okolico in za Maribor v gospodarskem in narodnem oziru. Blagoslovljena in odprta je bila nova cesta Maribor-Sv. Peter-Ložani, ki je najkrajša in najlepša zveza med Mariborom in lepimi Slovenskimi goricami. Žal je vreme kačilo potek svečanosti ter je nenadni opoldanski naliv marsikoga odvrnil od udeležbe. Kljub temu pa je znašala udeležba več tisoč ljudi, ki so prišli iz bližnje in daljne okolice, iz Maribora, s Slovenskih goric in celo iz Prekmurja. Ves Sv. Peter je bil v slavnostnem razpoloženju in številni slavoloki na cesti od Maribora naprej so pozdravljali odlične goste. Hiše so bile okrašene z drž. zastavami; z možnarji in godbami so domačini sprejemali goste. Najlepše pa je bil okrašen prostor okrog turške kapelice na vrhu razvoja med Dravsko in Pesniško dolino, kjer se je odigral elavnostni akt odprtja in blagoslovitve. Tu se je zbrala nepregledna množica, postrojeni so bili gaisli iz okoliških vasi in čete fantovskih odsekov v kroju, šolska mladina iz št. Petra in od Sv. Marjete in domača šempetrska godba.

Slovesnost se je pričela ob 14 popoldne s šmarinami v turški kapelici, ki jih je opravil domači g. župnik Zalar. Ob pol 15 se je pripeljal ban dr. Natlačen ter ga je sprejel na slavnostnem prostoru pripravljali odbor s predsednikom posestnikom Miho Kovačičem na čelu. Predsednik je izrekel pristržno dobrodoščilo in pozdrav. Pozdravil je najprej bana dr. Natlačena, potem zastopnika škola stolnega prošta dr. Maksa Vraberja, poveljnika mariborske posadke generala Stanojloviča, okrajnega glavarja dr. Sisko in Eileta, mariborskega župana dr. Juvana, načelnika tehničnega oddelka banske uprave inž. Skaberneta, senatorja dr. Schaubacha, poslanca in bivšega načelnika okrajnega odbora dr. Vehleta, prvega slovenskega načelnika okrajnega odbornika in bivšega oblastnega predsednika dr. Jos. Leskovarja, stoln. kanonika msgr. Umeka in dr. Mirta, tehničnega nadsvetnika inž. Fischerja, poveljnika orožniške čete kapitana Mavriča, predstojnika mariborske policije dr. Trstenjaka, obmejnega komisarja Krajnoviča, predstojnika maribor. carinarice Mihajloviča, župnika frančiškanske župnije p. Valerijana Landergotta, sedanjega načelnika okrajnega cestnega odbora Franjo Zebota ter vse bivše slovenske načelnike tega odbora, župana trga Sv. Lenart v Slov. goricah dr. Stupica, člane

banskega sveta, okrajnega cestnega odbora, mariborske občinske svetnike, vse župane iz Slovenskih goric, načelnika tehničnega oddelka okrajnega glavarstva inž. Vaneka, zastopnika Tujskoprometne zveze dr. Tominka, zastopnika gasilske organizacije ravnatelja Bogdana Pogačnika, predsednika Združenja mariborskih trgovcev Miha Useta, svetnika Zbornice za Tol. Pintarja, inž. okrajnega cestnega odbora, ostalo osebje in podjetnike, ki so cesto gradili. Ob zaključku udanostnega govora je prečital udanostni pozdrav vladarju kralju Petru II. in vsej vladarski hiši.

Fantek in dekle sta nato pozdravila g. bana in stolnega prosta in jima izročila šopek cvetja. Nato je povzel besedo načelnik okrajnega cestnega odbora mariborski podžupan Franjo Zebot in v daljšem govoru orisal zgodovino nove ceste in vse borbe, ki so jih slovenjgorski ljudje bili za to cesto. Nato je predlagal, da se odpošlje udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, pozdravne brzojavke pa ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču, notranjemu ministru dr. Korošcu, gradbenemu ministru Stošoviču in ministru dr. Kreku.

Stolni prošt dr. Maksa Vraber je pred blagoslovljivo nove ceste spregovoril globoko zamišljene besede. Nova cesta ni samo človeško, temveč predvsem božje delo. Naj Bog Vsemogočni čuva to cesto, ki so jo zgradili in bodo po njej vozili. Nato je blagoslovil cesto in kraje, skozi katere cesta vodi.

Govor bana dr. Natlačena

Besedo je nato povzel ban dr. Natlačen, ki je izjavil:

»Iz dosedanjih besed smo posneli, da se tukajšnje prebivalstvo že celih sedemdeset let bori za to cesto. Dolga je vrsta županov, načelnikov okrajnih zastopov, poslancev deželnega in državnega zbora, ki so se v bivši Avstriji trudili in intervenirali, da bi dosegli gradnjo ceste. Vse to trkanje na vrata takratnih oblastnikov pa je bilo zastonj, bilo je klic vpijočega v puščavi. Videli so že takrat, kako bi bila ta cesta važna, in velik del Slovenskih goric bi bil gospodarsko in kulturno približan Mariboru. Vse prošnje pa so ostale neuslišane, ker so takrat odločevali ljudje, ki niso bili naše krvi, po rodu tuji ali izdajalci našega naroda, ki so se izneverili slovenski materi in slovenskemu jeziku. Če bi danes vladali nad to zemljo, ne bi zdaj obhajali te svečanosti. Za-

vedati se moramo, da je prišlo do gradnje samo, ker smo v naši nacionalni državi prišli do oblasti mi. To je nauk, katerega si moramo ohraniti v srečo. Samo zaradi tega, ker smo se otresli tisočletnega suženjstva, ker smo prišli v zedinjeno in svobodno Jugoslavijo, smo zdaj na svoji zemlji svoji gospodarji in ljubimo našo prekrasno slovensko zemljo.

Kako krasen je ta del, te Slovenske gorice v teh tednih cvetja. Ni ga lepšega vrta na jugoslovanski zemlji, ni v državi bolj blagoslovljene in rodne zemlje. Zlasti opek njenih goric, sadje njenih sadonosnikov nima nikjer primera zanje. Ljubimo to zemljo, Bog nam jo je dal in oblagodil z njo. Na tej zemlji so živeli naši dedje in očetje, s svojim znojem so nam ustvarili iz nje pravi raj. Glejmo tudi mi, da je ne zapravimo.

Danes se loteva našega naroda nova bolezen. Imenuje se izseljevanje. Začela se je v Prekmurju ter je udarila tudi čez Muro na Slovenske gorice. Samo na področju murskosoboške borze dela je odšlo na sezonsko delo v Francijo in Nemčijo 7500

delavcev. Sami mladi, močni, zdravi, cvet naših kmečkih domov. Ti bi bili naši domači grudi nujno potrebni; bojimo se, da bo naša prekrasna slovenska zemlja postala pusta, da se bodo ti krasni vinogradi spremenili v puščino in sadovnjaki v pašnike, če nam bo doma primanjlovalo mladih delovnih rok, ki si iščejo v tujini srečo. Te bolezn, ki dela našemu narodu ogromno škodo, moramo postaviti jez, če ne bodo domovi v teh krajih osameli, narod pa se bo vračal iz tujine degeneriran in bo propadel.

Ohranili bomo to zemljo močno in neokrnjeno v naši posesti, ako bomo ostali v močni in skupni jugoslovanski državi. Nas Slovencev živi komaj dober milijon v mejah te države. To je, kar sem hotel na tem kraju in v tem času posebej poudariti.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki so pripomogli k gradbi te ceste, ter želim, da bi prinesla srečo in blagostanje krajem, ki jih veže. Bog naj to delo blagoslovi!

Tehtne in krepke besede je sprejelo ljudstvo z ogromnim navdušenjem in je živahno vzklikalo jugoslovanski vojski, vladarski hiši in našim dišnim voditeljem.

Nato je g. ban s škarkami prerezal narodni trak, ki je bil razpet čez cesto in proglasil cesto za odprto.

Povabljeni gostje so se nato podali z g. banom in drugimi odličniki na zakusko, ki jo je priredil okrajni cestni odbor s krajevnimi činitelji. Tu je g. bana in vse goste še enkrat pozdravil predsednik pripravljalnega odbora Miha Kovačič. Lepa slovesnost je bila s tem zaključena in nova cesta je bila izročena prometu, ki je bil že danes precej živahen.

Nad 10.000 slovenskih sadjarjev in vrtnarjev organiziranih

Lepo uspela skupščina Sadjarskega in vrtnarskega društva - Velike podpore banske uprave za sadjarstvo Spomenik očetu umne sadjereje Fr. Pirca

Ljubljana, 8. maja 1938.

Danes dopoldne je bila redna letna skupščina Sadjarskega in vrtnarskega društva. Prostorna dvorana gostilne pri »Levuc« je bila polna delegatov podružnic SVP. Občni zbor je začel zaslusni predsednik višji sadjarski nadzornik v p. g. Humek, ki je pozdravil vse navzočne, posebno zastopnika g. bana in kmetijskega oddelka banske uprave g. referenta za sadjarstvo Kafola in zastopnika g. župana in mestne občine g. prof. Kranja. Iz poročila g. predsednika posnemamo, da se je v preteklem poslovnem letu ustanovilo 26 novih podružnic, tako da šteje družstvo danes 255 podružnic. V tem razmerju je naraslo tudi število članov, število predavanj, tečajev in drugih prireditev, pa tudi število sušilnic, škropilnic in množina raznih sredstev za zatiranje sadnih škodljivcev in sredstev za nego sadnega drevja sploh. Družstvo je ustanovilo blagovni oddetek, ki se lepo razvija. Tudi društveno gl. »Sadjar in vrtnar« je lepo napredovalo. Velik korak naprej pa pomeni l. banovinska sadjarska razstava in sadni sejem, ki ga je društvo priredilo preteklo leto v Mariboru. Glavno zaslugu pri širjenju sadjarske organizacije imajo slej ko prej podružnice ozir. može, ki jih vodijo. Kar se tiče denarnih sredstev za množične zgradbe, sadno drevje in razne potrebščine pri oskrbovanju sadnega drevja, gre pa največja zahvala banski upravi, ki je podpirala podružnice v preteklem letu z vsoto, ki presega 150.000 din. Tudi sadjarska razstava in sadni sejem v Mariboru sta bila omogočena le s posebno moralno in izdatno gmošno podporo banske uprave in podporami ministrstev ter nekaterih drugih činiteljev. Predsednik se je vsem, posebno pa g. banu, toplo zahvalil za podporo in naklonjenosti.

Skrb banske uprave za sadjarstvo in vrtnarstvo

Sadjarski referent banske uprave g. Kafol se je v imenu bana zahvalil za pozdrav. V svojem govoru je poudarjal, da podpira banska upr. SVP in njene številne podružnice z vso preudarnostjo v vseh ozirih. Nobena utemeljena prošnja za podporo za to ali ono ni bila odbita. Banska uprava bo sklicala junija meseca posebno gospodarsko anketo, na kateri se bo obravnavalo tudi sadjarstvo. Izdelal se bo načrt za več let, kako naj se sadjarstvo pospešuje, da bo imel naš kmet-sadjar od tega največ koristi. Banska uprava je veliko prispevala poškodovancem po toči in poplavih. Izdala je v ta namen 110.500 din. S to vsoto je bilo posajenih okoli 50.000 dreves, nešteti tisoče orebovih sadik, ki so se delile skoraj zastonj. Za škropilnice in zatiralna sredstva je banska uprava izdala 150.000 din, za tečaje, razstave nad 40.000 din, za urejanje nasadov 50.000 dinarjev itd. V bližini mest in trgov, zdravilišč in letovišč se propagira osnivanje sadnih vrtov, kjer se bo gojilo intenzivno sadjarstvo. Posebno skrb bo posvečala banska uprava tudi domačemu vrtnarstvu.

Skupščino je nato pozdravil narodni poslanec g. Pevec.

Član ljubljanskega mestnega sveta g. prof. Kranjc je pozdravil v imenu občine in g. župana. Mestna občina stremi za tem, da Ljubljana ne bo samo bela, ampak tudi zelena Ljubljana. Mestna občina je nastavila posebnega kmetijskega referenta. Z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpira mestna občina in bo tudi v bodoče podpirala sadjarstvo in vrtnarstvo.

Poročilo tajnika in blagajnika

Društveni tajnik g. Škulj je nato podal obširno poročilo o društvenem delovanju v l. 1937. Poročilo je bilo posebej natisnjeno in so ga prejele vse podružnice. V preteklem letu se je število članov pomnožilo za 1190 in šteje danes dru-

štvo 10.205 članov. To je armada, s katero se more ponasati malokatero društvo. Podružnice so imele 1921 sej, 330 predavanj in 69 tečajev ozir. raznih izletov, katerih se je udeležilo nad 10.000 sadjarjev. Podružnice imajo že 195 sadnih sušilnic in 291 sadnih škropilnic. Drevesnic imajo podružnice 46 s 36.688 drevesi. Člani so v preteklem letu posadili 42.480 sadnih dreves. Da so mogle podružnice tako uspešno delovati, gre v veliki meri zaslugi banski upravi, ki je dala podružnicam skupno okrog 160.000 din. podpore. »Sadjar in vrtnar« praznuje letos svoj 25-letnico in z njim vred tudi njegov ustanovitelj in urednik g. Humek. Za bodoče društvo nima novih načrtov, pač pa hoče začeto delo dopolniti in dovršiti. Posebno bo društvo letos skrbelo, da bodo podružnicam in članom na razpolago potrebščine za pripravo sladokov, kar je nujna zadeva iz zdravstvenih, gospodarskih in tujsko-prometnih ozir. Posebno skrb pa bo društvo posvečalo, da se začno vsaj v najvažnejših sadjarskih področjih zidati sadna skladišča po načrtih, ki jih je odobrila banska uprava.

Blagajniško poročilo je podal g. prof. Verbič. Društvo je imelo v preteklem poslovnem letu 351.203 din. dohodkov, izdatkov pa 304.491 din. Prebitek znaša tedaj 46.711 din.

Pregledovalec računov g. Ante Gaber je poročal, da sta s tovaršimi g. Drenigom pregledala vse račune in našla vse v najlepšem redu. Predlagal je razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Spomenik očetu umne sadjereje Pirca v ljubljanskem Tivoliju

Predsednik g. Humek je nato poročal: Dne 15. maja bo v Clevelandu slovesno odprt Jugoslovanski kulturni vrt. Te slavnosti se bo na povabilo ameriških Slovencev udeležil tudi ljubljanski župan g. dr. Juro Adlešič, ki je pretekli teden že odpoval v Ameriko. Župan g. dr. Adlešič je bil naprošen, da bi se ob tej priliki omenile tudi zasluge našega rojaka Franca Pirca, ki je sredi preteklega stoletja 38 let deloval kot misijonar med Indijanci, obenem pa je z največjim uspehom širil med njimi prve pojme umnega sadjarstva in poljedelstva. Američani so upoštevali njegove zasluge in imenovali po njem štiri mesta. To je dalo povod, da se je SVP odločilo začetni akcijo za postavitev spomenika temu zaslužnemu možu, ki je še, preden je nastopil pot v Ameriko, 15 let poleg dušnega pastirstva z največjo ljubeznijo, požrtvovalnostjo pa tudi z velikim uspehom začel orati trdo ledino na polju sadjarstva in vrtnarstva. V ta namen je glavni odbor Sadjarskega in vrtnarskega društva izvolil pripravljalni odbor za postavitev spomenika Francu Pircu v ljubljanskem tivoljskem parku kot očetu umne sadjereje in pisatelju strokovnih knjig o sadjarstvu. V pripravljalnem odboru so vsi člani načelstva SVP, sadjarski referent banske uprave g. Kafol, inceptor te zamisli g. Ante Gaber, tiskovni referent mestnega županstva, in g. Anton Pirca, upravnik glavne carinarice v Ljubljani kot sorodnik Franca Pirca. Pokroviteljstvo je drage volje prevzel g. župan dr. Juro Adlešič. Glavni odbor SVP predlaga, da skupščina vzame to akcijo na znanje in sklene jo po svojih močeh podpirati ter da se ta sklep brzojavno sporoči g. dr. J. Adlešiču s prošnjo, da o priliki, ko bo slovesno odprt Jugoslovanski kulturni vrt v Clevelandu, zainteresira ondote slovenske kroge za to akcijo.

Predlog glavnega odbora sta utemeljevala in toplo priporočala gg. prof. Kranjc in Gaber, naka je bil soglasno in z velikim navdušenjem sprejet.

Razni predlogi

Skupščina je sprejela posebno spomenico, v kateri zahteva, da se lovski zakon izpremeni v tistih točkah, s katerimi so prizadeti sadjarji, ki

Nadaljevanje na strani 2 spodaj

Lepo prosvetno slavlje v Predosljah

Predoslje.

Predoslje, 8. maja.

Čudovito lepo je zdaj v Predosljah. V ozadju se dvigajo zeleni gozdovi in visoke gore, na katerih se še beli sneg. V ospredju teh gozdov pa se svetli mogočen grad Brdo, na katerega so naši Predosljci silno ponosni. Sem od planin eiser še vedno piha hladen veter, vendar je dolina že vsa brsteča in že vsa v najlepšem cvetju in zelenju. K tej čudoviti lepoti ne bi bilo ničesar dodati, kljub temu pa so predoseljski fantje postavili več mlajev in deklet spletele veliko vencev, tako da so Predoslje nudile še bolj veličastno in praznično sliko.

Med tem zelenjem in cvetjem je čakalo okoli 2 popoldne več tisoč ljudi pri kapelici majniške Kraljice ministrar dr. Miho Kreka, botrico gospe Milko Zabretovo iz Britofa in g. dr. Albina Smajda iz Radovljice. Ko je stopil g. minister iz avtomobila, ga je navdušeno pozdravila številna množica, godba pa je veselo zaigrala in vse se je zgrnilo okoli avtomobila, da čim lepše pozdravi svojega pokrovitelja. G. minister je bil zelo zadovoljen, saj je videl pred seboj samo svežo mladost in krasno pomlad. Obenem z ministrom je prisel tudi stolni kanonik dr. Gregor Zerjav in predsednik Prosvetne zveze univ. prof. dr. Lukman. Visoke goste je pozdravil g. župnik Ignac Zupane, predsednik fantovskih odsekov France Jauh, okrajni načelnik g. Gasper Lipovšek, predsednik okrajne JRZ dr. Megušar, predsednik dekanijskega Prosvetnega društva g. prof. Fortuna in okrajni podnačelnik g. Leo Lojk.

G. minister se je prav prijazno zahvalil za pozdrave in se pristržno pozdravil z g. Joškom Zabretom iz Britofa in vsemi drugimi številnimi gosti. Po pristržnih pozdravih se je za g. ministrom razvil dolg sprevod, v katerem je bilo 10 zastav fantovskih odsekov in dolga vrsta naših fantov in deklet, izmed katerih jih je bilo nad 200 v krojih. Samo članstvo je napolnilo skoraj polovico velike cerkve v Predosljah, tako da je morala velika večina drugih ljudi ostati zunaj

cerkve. Mogočno je nato v cerkvi zaorila pesem »Povsed Bogac«, medtem ko je stopil na prižnico g. kanonik dr. Gregor Zerjav, ki je v lepem govoru polagal na srce mladini, naj se oklepa Kraljice majnika z isto otroško ljubeznijo kot svoje matere. Po govoru, ki si ga bo naša mladina gotovo ohranila v spominu, so bile pete litanije z ljudskim petjem.

Kot mogočni val se je nato vsipala množica od lepe majniške pobožnosti. Pot nas je vodila mimo župnišča k Društvenemu domu, poleg katerega se je vršila blagoslovitev novega prapora. Fantovski in dekliški krožek je stopil na z venci ograjen prostor, pred njim pa je bil z zastavo ovit prapor. Vse goste, predvsem min. dr. Kreka, botra g. Albina Smajda, botrico go. Milko Zabretovo, predsednika Prosvetne zveze univ. prof. dr. Lukmana, kanonika dr. Zerjava in zastopnika Zveze fantovskih odsekov dr. Capudra ter zastopnice Zveze dekliških krožkov je pozdravil predsednik fantovskega odseka v Predosljah.

Nato je stopil na govorniški oder g. stolni kanonik dr. Gregor Zerjav, ki je poudaril simbol novega levega prapora, naka je prapor blagoslovil.

Uvodoma so bile predlagane udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, pozdravne brzojavke notranjemu ministru dr. Korošcu in banu dr. Natlačenu.

Po slovesni blagoslovitvi je čestital k lepi pridobitvi predoseljski mladini dr. Miha Krek v kratkem in lepem govoru.

Nato je bila na telovadnem prostoru lepa akademija predoseljske mladine. Posebno lepa je bila zaključna beseda, v kateri so fantje in dekleta slovesno obljubili zvestobo Bogu, narodu in državi.

G. ministru dr. Kreku je izročil mlad dečko šopek prekrasnih cvetlic, prav tako pa sta dve punčki izročili botrici in botru lepe šope prelepih gorenjskih nageljnov.

Prof. Iv. Vesenjaj na zadnji poti

Maribor, 8. maja.

Danes popoldne so položili k večnemu počitku tešne ostanke pokojnega ministra, prof. Ivana Vesenjaja. Popoldne ob 5 se je pred hišo žalosti zbrala več iskočnega množica, ki je hotela izkazati zadnjo čast zaslužnemu ministru in javnemu delavcu ter politiku. Od oddolnih zastopnikov so se k zadnjemu slovesu zbrali notranji minister dr. Korošec, ban dr. Marko Natlačen, mestni župan dr. Juvan, okrajna glavarja dr. Šiška in Eiletz, predstojnik policije dr. Trstenjak, celjski župan Mihelič, ptujski župan dr. Remec, obmojni komisar Krajnovič, upravnik carinarnice Mihajlovič, poveljnik mariborske orožniške čete kapitan Mavrič, bivši oblastni predsednik dr. Leskovar, glavni urednik »Slovenca« dr. Ahčin, senator dr. Schaubach, poslanec dr. Veble, ravnatelj in profesorji mariborskih srednjih šol, bivša poslanca in ministrica tovaršna Kremžar in Bedjanič, prvi državni pravdnik dr. Florijan, predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec, člani Slovenskega katoliškega starešinstva, občinski svetniki občine Košaki, tajnik JRŽ Kranjc, zastopnik krajevnih organizacij JRŽ v Ptuj in za ptujski okraj, številni ministri sodelavci in volilci iz ptujskega okraja, zastopniki mnogih kmečkih in stanovskih organizacij, v katerih je pokojnik sodeloval.

Po pogrebnih obredih, ki jih je opravil ob asistenci mil. g. stolni prost dr. Maks Vraber, je stopil pred krsto, ki je bila pokrita s številnimi in krasnimi venc, ministrov osebni prijatelji, bivši oblastni predsednik dr. Josp Leskovar ter v imenu politične stranke in v imenu ljudstva izrekel poslovinne besede pokojnemu ministru in profesorju. V svoje mposlovinne govore je očrtal pokojnikove osebnostne vrline kot profesorja in političnega organizatorja našega kmečkega stanu, družin-

skega očeta, katoliškega akademika ter opisal vse njegovo ogromno delo na področju, v katerem je z nepriemno delavnostjo deloval za koristi slovenskega ljudstva, iz katerega je izšel in ki mu je bil zvest sin in do katerega je čutil otroško ljubezen. Ob koncu svojega govora se je pokojnemu ministru v imenu stranke in ljudstva zahvalil za vse njegovo požrtvovalno delovanje in globoko užalošeni družini in sorodnikom izrekel toplo sočustvanje.

Za govorom dr. Leskovarja je zbor pevskega društva »Maribor« zapel turobno žalostinko »Človek, glejle. Nato so pogrebci dvignili krsto in jo položili na mrtvaški voz, nakar se je razvil veličasten pogrební sprevod iz Košakov proti pokopališču. Maribor je redko videl tako veličasten pogreb. Pred krsto je stopala godba mariborske gasilske čete, člani gasilskih društev v kroju z gasilno zastavo, za njimi pa četa fantovskega oddelka tudi z zastavo. Za mrtvaškim vozom so se v sprevod razvrstili pokojnikovi sorodniki in odličniki, za njim pa nepregledna vrsta pokojnikovih prijateljev, znancev in občanov. Po ulicah, koder se je premikal sprevod, je civilno občinstvo tvorilo gost špalir.

Ob grobu na pokopnem pokopališču je po opravljenih cerkvenih obredih najprej spregovoril stolni prost dr. Vraber in se v imenu občine poslovil od zvestega javnega delavca. Nato je govoril g. Nande Novak v imenu županske zveze, g. Josip Spindler, župan občine sv. Ana v Slov. gorah pa v imenu Kmečke zveze. V imenu Vinarskega društva je govoril banski svetnik Šerbinek, v imenu Slovske zveze in pokojnikovih učencev na učiteljsku pa učitelj g. Alfonz Kopriva.

Nato je pevski zbor zapel »Blagor mu« in slovenska zemlja je zagrnila grob neumornega delavca za koristi našega ljudstva in borca za njegove pravice. — Ohranimo mu lep spomin!

Po znižanih cenah!

BELI JORGOVAN

Kino Matica 21-24

Predstava samo ob 16. uri

Iz Španije

Salamanca, 8. maja. AA. (Havas.) Uradno poročilo nacionalističnega vrhovnega poveljstva pravi, da so nacionalistične čete kljub slabemu vremenu precej napredovale v pokrajini Norelje. Nacionalisti so zavzeli vasi Portel de Morelia in Las Alveredas, poleg pa še nekaj važnih postojank ter povzročili sovražniku velike izgube. Republikanci so pustili na bojišču mnogo trupel. Nacionalisti so pri tem svojem napredovanju zaplenili tudi vojaški avtomobil, ki je ruskega porekla.

Salamanca, 8. maja. b. Uradno poročajo, da so nacionalisti pričeli ponovno napredovati na sektorju Morele. Nacionalisti so zavzeli Morelo in Albarados.

Pariz, 8. maja. b. Vojni dopisniki francoskih listov poročajo, da se je pričela velika nacionalistična ofenziva na vseh sektorjih severnega in vzhodnega bojišča. Nacionalistični motorizirani oddelki, ki jih podpira močno letalstvo, napadajo pri vasi Alcala de Isbert v smeri Vinaroze in reke San Miguel. Ona nacionalistična kolona, ki napreduje iz Morele, se nahaja na cesti, ki vodi iz Morele in veže Castelen de la Plana e Tarazono. Navzlic slabemu vremenu nacionalisti naglo napredujejo.

Iz Kitajske

Sanghaj, 8. maja. b. V Pekingju je zavladala velika panika in napetost, ki je polna nevarnosti za Japonce, ki so odrezani od ostalih front. Do sedaj še niso potrjene vesti, da bi se japonskim letalcem posrečilo uničiti neredne čete, ki vedno bolj obkoljujejo Peking z vseh strani. Kitajci napadajo v malih skupinah, ki so razmeščene na vseh krajih. Za Japonce je odprta samo še pot proti Tjencinu, kamor naglo pošiljajo japonske žene. Hrano in municijo dobivajo Japonci le še v blindiranih vlakih in avtomobilih, pa tudi ti ne prihajajo redno, ker kitajske četniške tolpe redno uničujejo železniško zvezo in napadajo avtomobilske kolone.

Tokio, 8. maja. AA. (Stefani.) Po vestih iz Sanghaja so tamonje japonske vojne oblasti uradno objavile, da so japonske čete večeraj vkorakale v Funing, ki leži 130 km južno od Hajcaua.

Jude v bivši Avstriji

Dunaj, 8. maja. AA. (Havas.) Po zadnjem odloku vlade so jude v Avstriji popolnoma izključeni od trgovine z živino.

Družinska žaloigra

Pastorek zabodel svojega očima

Spodnje Duplje pri Trziču, 8. maja.

V Spodnjih Dupljah pri Stalerju se je pripetila strašna žaloigra. Zaradi nastalega družinskega prepira je Jaka Kave z nožem dvakrat zabodel svojega očima Luko Mrkuna, ki je za dobljenimi ranami umrl v hipu, ko so ga hoteli prepeljati v bolnišnico. Pri Stalerjevih že dolgo časa v družini ni bilo soglasja. Stalerjeva vdova je vzela za moža Luko Mrkuna, kar pa odraslemu sinu Jaki ni bilo všeč. Očim in domači sin sta se vedno srepo gledala in je bilo med njima mnogo hišnih preprirov. Tudi med ženama obeh nikdar ni bilo pravega soglasja. V družini je nastalo pravo peklensko ozračje. Do žaloigre pa je prišlo zaradi skledne žganec. Luka Mrkun je od svoje žene zahteval, naj mu skuha žganec za zajtrk, kar pa je žena odklonila. Nato je šla v

sobo, kjer je potožila svojemu sinu Jaki, kako hudo je vendar takšno življenje in da ga ni več mogoče prenašati. Ko je sin Jaka slišal besede svoje matere, se je močno razburil, se v razpaljeni strasti dvignil, zgrabil velik nož in drvel v kuhinjo, kjer je Luka Mrkun sam kuhal žganec, ter ga dvakrat z vso silo in ves besen zabodel. Luka je takoj padel po tleh in je močno krvavel. Jaka je pa zbežal v gozd. Okrog ranjenega so se zbrali domačini, prišel je domači župnik in tudi zdravnik, ki je odredil prevoz v bolnišnico. Toda, ko so ranjenega Luko hoteli dvigniti na voz, je umrl. Notranja izkrvavitve je pospešila smrt. Sin Jaka je proti večeru, ko je slišal, da je njegov očim umrl, vrnil domov, kjer so ga orožniki aretirali in prepeljali v kranjske sodne zapore.

Zdravstveni dom v Kamniku odprt

Kamnik, 7. maja.

V četrtek, 5. maja, je bila v novem Zdravstvenem domu v Kamniku skromna, toda prisrčna slovesnost, ko je bil odprt nov Zdravstveni dom. Na povabilo državnega Higijenskega zavoda v Ljubljani so bili navzoči zastopniki uradov, cerkve, šol, vodstev v Kamniku, Mekinjah in Homcu, zastopnik drž. enodružnice, župan g. Novak in član banskega sveta g. dr. Vidic. Iz Ljubljane je prišel g. ravnatelj Higijenskega zavoda dr. Pirc, kateremu gre glavna zasluga za to novo higijensko pridobitev v Kamniku.

V odsotnosti g. zdrav. nadzornika dr. Polca, ki se je moral udeležiti neke komisije, je prvi spregovoril g. župan Novak, ki je v imenu občine pozdravil novo ustanovo in izrekel iskreno zahvalo gospodu ravnatelju dr. Pirca. »Zdravje je,« tako je rekel, »največje bogastvo, mladina pa je bodočnost naroda, zato je treba, da se skrbi za njeno zdravje in za njeno uspešanje.« Naprosil je nato g. ravnatelja dr. Pirca, da razloži pomen in važnost Zdravstvenega doma. Nato je g. ravnatelj dr. Pirc v daljšem, pomembnem in zelo poučnem govoru izjavil važnost nove zdravstvene ustanove, orisal njen početek in spodbujal, da naj bi se v kamniškem okraju širilo zanimanje za novo ustanovo. Čudil se je, da ni prišla iz Kamnika iniciativa za ustanovitve tega zavoda, da se ni iz Kamnika izrazila želja po taki ustanovitvi, temveč da se je Kamniku podelila ta ustanova od zgoraj. V nadaljnjem svojem govoru je poudarjal potrebo skrbi za novorojence, pa tudi za otroke pred rojstvom v posvetovalnici za bodoče matere ter potrebo negovanja novorojenčkov, da se zniža število smrtnih primerov otrok do 1 leta, ki je sedaj še razmeroma visoko. Ta skrb pa naj se razširi tudi na poznejšo dobo, zlasti na šolsko dobo. Zato se bo ta skrb posvečala v veliki meri tudi učencem raznih šol. Omenil je počasno množenje slovenskega naroda, ki v tem oziru zaostaja za ostalimi pokrajinami naše države, ker od leta do leta pada število rojstev, zato je tembolj treba, da se ta nedostatek in ta upadek števila rojstev paralizira z znižanjem smrtnih primerov med otroci.

Govor g. ravnatelja dr. Pirca so navzoči gostje sprejeli z živahnim odobravanjem. Župan g. Novak je še enkrat povzel besedo, se zahvalil g. ravnatelju dr. Pirca za njegove zlate besede in poudarjal potrebo večjega socialnega čustvovanja in razumevanja potreb nižjih slojev prebivalstva. Po kratkih govorih g. kanonika Mateja Riharja in g. dr. Vidice se je zahvalil za novo ustanovo še upravitelji deške osnovne šole g. Julij Cenčič. Nato so si gostje pod vodstvom g. ravnatelja dr. Pirca ogledali lično in prijazno opremo Zdravstvenega doma, pri čemer je ravnatelj g. dr. Pirc še posebej razlagal poslovanje Zdravstvenega doma.

Zdravstveni dom je začasno nameščen v najetih prostorih v hiši pok. zdravnika in kamniškega župana dr. Dercanija. Upati pa je, da dobi Zdravstveni dom

v doglednem času svojo lastno zgradbo, v kateri bo šele omogočen pravi razmah delovanja Zdravstvenega doma.

Soglasno je bila izražena iskrena zahvala g. ravnatelju Higijenskega zavoda dr. Pirca, ki je z ustanovitvijo nistru in profesorju. V svojem poslovinem govoru je govo ogromno delo na področju, v katerem je z neprirekelnim toplo sočustvanjem.

K ustanovitvi okrožnega sodišča v Murški Soboti

Belgrad, 8. maja. m. V zvezi z osnovanjem novega okrožnega sodišča v Murški Soboti so s kr. ukazom predsednik in vsi sodniki mariborskega okrož. sodišča stavljani na razpoložanje.

Florjanska nedelja v Ljubljani

Ljubljanska gasilska župa je danes proslavila Florjanovo nedeljo. Ob 8 zjutraj se je zbralo pred Mestnim domom 260 mož v uniformah, ki so nato odkorakali pod vodstvom župnega starešine g. Stanka Prištovskega do cerkve sv. Florijana, kjer so prisostvovali slovenski službi božji. V sprevodu je šla tudi godba »Sloga«, ki je igrala koračnice. Ob pol 10 dopoldne je bil po službi božji defile na Sv. Jakobu trgu. Nato so gasilci odkorakali po vseh glavnih ljubljanskih ulicah pred Mestni dom nazaj, kjer je bil razhod.

Pri tej gasilski proslavi Florjanove nedelje se je izkazalo vseh deset čet ljubljanske gasilske župe za mesto Ljubljano.

Zborovanje Zveze združenih delavcev

Ljubljana, 8. maja.

Katoliški delavci Slovenije, združeni v Zvezi združenih delavcev, so imeli danes veličastno manifestativno zborovanje, na katerem so krepko naglasili svojo voljo, da se uveljavijo kot močna delavska in slovenska organizacija.

V veliki dvorani Delavske zbornice je bilo danes dopoldne zborovanje Zveze združenih delavcev, ki se ga je udeležilo toliko delegatov in zastopnikov posameznih krajevnih organizacij, da so napolnili dvorano. Med oddolnimi predstavniki so se udeležili zborovanja tudi minister dr. Krek, zastopnik škofa dr. Rožmarna kanonik dr. Kliner, zastopnik bana dr. Natlačen svetnik Zorn, podpredsednik Delavske zbornice Joško Zemljčič, zastopnik centrale Združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Sitar ter Pernišek za osrednji odbor Katoliške akcije.

Zborovanje je otvoril g. France Prečelj, ki je ugotovil, da zveza izredno napreduje in da se nahaja ob važnem mejniku v novo razvojno dobo. Predlagal je pozdravne brzojavke ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču, ministru za socialno politiko in vodji Jugoslava Cvetkoviču, mariborskemu škofu dr. Tomažiču ter pozdravna sporočila ministru dr. Korošcu, g. banu in Kmetški zvezi, ki je tudi pozdravila to zborovanje.

Na zborovanju je govoril minister dr. Krek, ki je sporočil pozdrave ministra Cvetkoviča ter ugotovil, da je zveza združenih delavcev pričela orati ledino tam, kjer je drugi niso mogli. Svoje priznanje je izrekel tudi zastopnik škofa dr. Kliner, ki je podelil zvezi svoj blagoslov.

Izvoljen je bil nato ves stari odbor z malimi spremembami.

Belgrajske vesti

Belgrad, 8. maja. m. Predsednik vlade g. dr. Stojadinovič je sredi obiskal na tukašnji kliniki socialnega ministra Dragišo Cvetkoviča.

Belgrad, 8. maja. m. Na rednem letnem obč. zboru Društva za letalski promet Aeroputa so posamezni govorniki poudarjali, da se je od 1. 1928, ko je bilo to društvo ustanovljeno, pa do danes zračni promet v naši državi že močno razširil. Aeroput vzdržuje poleg domačih vseh tudi promet s svojimi letali z Italijo, Češkoslovazko, Romunijo, Bolgarijo in Albanijo. Aeroput razpolaga danes s 13 modernimi letali.

Belgrad, 8. maja. AA. Danes je bila v veliki dvorani Kolarčeve ustanove svečana akademija Jugosl. društva za proučevanje in pobijanje raka.

Po zdravicah v Rimu

Nobene vojaške zvezne pogodbe

Rim, 8. maja. AA. (Reuter) Sodeč po govorih, ki sta jih sredi imela Hitler in Mussolini, os Rim-Berlin ni samo znova potrjena, pač pa se je ob tej priliki tudi zelo okrepila. Dolgoletni nesporazumi med Italijo in Nemčijo so odstranjeni in prihod nemških čet na Brenner ne bo vzmernil Italije. Zdi se, da so vesti o nemško-italijanskem vojaškem sodelovanju neosnovane kljub temu, da sta Hitler in Mussolini tokrat tudi govorila o gotovih vojaških vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Obe strani sta angleško-italijanski sporazum in italijansko-francoske razgovore pozdravili kot poskus, da se ohrani v Evropi mir. Nekatera vprašanja, ki sta se jih pri svojih sedanjih razgovorih Hitler in Mussolini dotaknila, bodo urejena po diplomatski poti.

Berlin, 8. maja. AA. (Havas) Nemško časopisje v svojih jutranjih izdajah pripisuje velik pomen zdravicah, ki sta jih sredi izrekla Mussolini in Hitler. V naslovih nemško časopisje posebno poudarja stavke, »Blok 120 milijonov ljudi je odločen v tem, da brani svoje življenjske pravice.« »Völkischer Beobachter« med drugim poudarja, da se za ves svet zelo važno, ker sta duce in Führer na tako svečan način proglasila nedotakljivost meja na Alpah. »Zdravici, ki sta ju včeraj izrekla Führer in duce — piše list dalje — sta znova svečano potrdili, da je v Nemčiji in Italiji treba gledati dve prijateljski državi. V kratki dobi treh let sta Mussolini in Hitler s svojo emelostjo in svojo velikodušnostjo popravila napake cele generacije. Rezultat je bil, da je bila 13. marca letos ovržena saintgermainška pogodba o miru.

Zadnji dan

Rim, 8. maja. AA. (DNB.) Zadnji dan Hitlerjevega bivanja v italijanski prestolnici je bil jasen in sončen. Ob 8.30 sta italijanski kralj in cesar Viktor Emanuel III. in vodja nemškega rajha Adolf Hitler odšla iz Kvirinala. Najprej sta korakala skozi špalir lahkega topništva v Ulii 24. maja, nakar sta si ogledala nekatere vojaške oddelke. Ta ogled se je začel v Furburiju, kjer so bile prirejene velike vojaške vaje italijanskega letalstva. Najzanimivejši del teh letalskih vaj je bilo ostro streljanje protiletalskega topništva.

Po končanih letalskih vajah sta kralj Viktor Emanuel in njegov visoki gost odšla v Santa Marinela (nedaleč od Civitavi Vechia), kjer so bile prirejene zelo zanimive vaje suhozemske vojske. Tem vajam je prisostvoval tudi italijanski prestolonaslednik princ Umberto. Posebno globok vtis je naredil pohod celih divizij po zelo težko prehodnem ozemlju v okolici Santa Marinela. Italijanski kralj Viktor Emanuel in Adolf Hitler sta se ob 14 vrnila v Kvirinal.

Rim, 8. maja. AA. (DNB.) Program bivanja narodnosocialističnega voditelja Adolfa Hitlerja v Italiji predvideva za danes popoldne ogled nekaterih zanimivosti iz rimske okolice. Nocoj bodo na stadionu na Mussolinijevem forumu, ki more sprejeti do 70.000 gledalcev, Hitlerju na čast prirejene športne tekme in vojaške vaje fašistične mladine. Zatem bo operna predstava na prostem. Predvajali bodo drugo dejanje »Lohengrina«. Ob 21.45 bo Hitler odšel na slavnostno večerjo, ki bo njemu na čast prirejena v vili Madama. Po večerji bo prirejena veličastna ametna razsvetljava nad Tiberom. Okoli polnoči se bo Hitler vrnil v Kvirinal.

jim dela škodo zajec. Dalje je bila sprejeta resolucija na bansko upravo, da se čim prej začne graditi skladišča za sadje. Banska uprava se naproša, da namesti potovalne učitelje za pospeševanje sadjarstva v Mariboru, Ptuj, Celju, Novem mestu in v Murški Soboti. Sprejet je bil tudi predlog za pospeševanje izvoza jabolk in pa predlog, naj bodo pri sklepanju trgovinskih pogodb zastopani tudi sadjarji. Sledilo je še več predlogov podružnic, ki so bili deloma sprejeti, deloma so pa upoštevani že v predlogih glavnega odbora.

Sledila je živahna razprava, v katero so posegli razni delegati podružnic. Šlo je predvsem za to, da bi društvo posvečalo večjo skrb za vrtarstvo in ustanovilo vrtnarski odsek. Razprava pa je pokazala, da to ni naloga društva, ampak podružnice samih, ki si lahko po pravilniku, ki ga je izdalo društvo, osnujejo vrtnarske oddelke. Ko bo ustanovljen dovolj vrtnarskih oddelkov po podružnicah, se bo tudi pri osrednjem društvu ustanovil vrtnarski odsek, podobno kakor drevesničarski odsek, ki že obstoji in dobro deluje. Po zanimivi razpravi je za predsednik vsem zahvalil za udeležbo in sodelovanje ter ob en četrt na 2 zaključil dobro uspešo skupščino.

Zemunska vremenska napoved: Ponoči se bo precej ohladilo. V zahodnih pokrajinah se bo zjasnilo, na vzhodu pa bo še dalje po večini oblačno in bo čez dan tu pa tam tudi deževalo.

Jasna beseda poluradnega lista

Rim, 8. maja. AA. (Havas.) Virginio Gayda v listu »Voce d'Italia« precizira namere in stališče Italije in Nemčije po priključitvi Avstrije k nemškemu rajhu in po italijansko-nemškem sporazumu. Gayda poudarja, da so politične smernice obeh držav ostale prav iste, kakršne so bile leta 1936. Vsa moč osi Rim-Berlin je stavljena v službo miru. Na podlagi občutja časti in pravice, enakih moralnih in materialnih narodnih pravic je politika »Anschlussa« odstranila vsak dvom v trdnost osi Rim-Berlin, vendar pa se ta politika ni v malem ni dotaknila življenjskih interesov te osi. Italija ni zahtevala ničesar za svoj prisrčen pristanek na »Anschluss«. Priča-kuje samo, da bodo upoštevani njeni največji interesi v območju Podonavja in na Balkanu kot avstrijskih sosednih pokrajin, ter priča-kuje, da jih bo Nemčija prae tako spoštovala, kakor je Italija s svoje strani bila vedno pripravljena priznati in spoštovati interese nemškega rajha. Soseščina, do katere je prišlo po priključitvi Avstrije k Nemčiji, je postala razlog več za največje medsebojno zanimanje in za najtesnejšo in najbolj neposredno sodelovanje, ki bo istočasno za obe državi največje koristi. Glede traditve, do je os London-Pariz nasprotna osi Berlin-Rim, pravi Gayda: Bodisi, da je to tolmachenje pravilno ali pa da ni, v Rimu in v Berlinu ni sledu o tem, da bi bili ti dve osi naperjeni druga proti drugi. Politika Rima in Berlina ne želi, da bi se ustanovljali bloki, posebno pa teži za tem, da se odstranijo vsa nasprotstva med skupinami velikih držav. V Rimu in v Berlinu so odprta vrata za vsako konkretno in častno sodelovanje z drugimi velesilami. Zaradi tega je tudi italijansko-angleški sporazum v dovršeni skladnosti s sistemom Italijansko-nemške solidarnosti.

Posredovanje v Prahi

Praga, 8. maja. AA. (Havas.) Današnji obisk franc. poslanika v Prahi pri češkost. zunanjem ministru dr. Kamitu Krofti je trajal celo uro.

Vse češkoslovaško časopisje je zadovoljstvom sprejelo diplomatski korak Francije in Anglije, ki sta na podlagi londonskega sporazuma in v okviru tega sporazuma dali golove svete pravici. Časopisi poudarjajo hvaležnost češkoslovaškega javnega mnenja nasproti velikima zahod. prijateljskima velesilama, ki sta tudi ob tej priliki pokazali svoje iskreno prijateljstvo do Češkoslovaške.

Nemški obisk v Pešti

Budimpešta, 8. maja. AA. (Havas.) Uraden obisk nemškega notranjega ministra Fricka v Budimpešti je odločen zaradi odstopa madžarskega zunanjega ministra Szela.

Halifax v Parizu

Pariz, 8. maja. AA. (Havas.) Angleški zunanji minister lord Halifax je sredi na poti v Ženevo prispel v Pariz. Na železniški postaji v Parizu je lorda Halifaxa sprejel in pozdravil angleški veleposlanik. Angleški zunanji minister je še sredi nadaljeval svojo pot proti Ženevi.

V pričakovanju Turkov

Turški predsednik vlade o obisku v Belgradu

Carigrad, 8. maja. AA. Predsednik turške vlade Dželal Bajar je dal dopisniku agencije Avale pred svojim odhodom v Belgrad tole izjavo: Nenavadno sem srečen, da odhajam s svojim tovarišem dr. Arasom v Jugoslavijo, da znamenitemu državniku zavezniki države ministrskemu predsedniku in zunanjemu ministru dr. Stojadinoviču vrnem njegov tako ljubezni obisk. Odhajam v vašo lepo deželo, da ponese vsemu prijateljskemu in zavezniki narodu prisrčne prijateljske pozdrave mojega predstojnika Kemala Atatürka in vsega turškega naroda. Že vnaprej se veselim, da bom mogel s tovarišem dr. Arasom izraziti svoje globoko spoštovanje Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu ter da pozdravim tudi njuni ekscelenci kraljevska namestnika dr. Stankoviča in dr. Peroviča. Odeveč bi bilo, da bi vam govoril o tem, kako zelo sem srečen, da bom obiskal državo Nj. Vel. kralja Petra II., ki je dostojen naslednik viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, katerega bratsko prijateljstvo z mojim predstojnikom Kemalom Atatürkum je bilo podlaga našega nerazdružljivega prijateljstva in naše zveze, ki tvo-

rita stebel našega Balkanskega sporazuma. Vsemu plemenitemu jugoslovanskemu narodu pošiljam po vas svoje najprišrčnejše pozdrave.

Belgrad, 7. maja. AA. Predstavniki turškega časopisja, ki so sredi prispeli v Belgrad in se nastanili v hotelu »Srpski kralj«, so danes obiskali v spremstvu članov osrednjega tiskovnega urada in drugih svojih jugoslovanskih tovarišev razstavo italijanskega portreta vseh stoletij. Popoldne jim je šef osrednjega tiskovnega urada priredil intimno kosilo v hotelu »Srpski kralj«, na katerem so bili predstavniki vseh belgrajskih uredništev, kakor tudi dopisniki drugih velikih časopisov v naši državi. V dobrem razpoloženju so ostali turški gostje na tem kosilu do pol 4 popoldne, nakar so se po dali na obisk belgrajskega veleposl. Tu so se mudili do pol 8 zvečer ter so si podrobno ogledali vse razstavljene predmete. Danes zvečer so turški časnikarji prisostvovali v narodnem gledališču operi »Salomae. Po tej predstavi jim je bil prirejen družabni večer v popularni restavraciji pri »Dveh ribičih«.

Primorske vesti

Duhovniške vesti

Iz tržaške škofije. Za župnika v Botunju pod Učko goro je bil umeščen g. Mirko Vekjet, dosedaj župni upravitelj tam. Na Kontovelu pri Trstu je postavljen za župnika upokojeni katehet g. Giovanni Urdini. — Novo mašo je pel v Starem Pazinu tamošnji rojak g. Josip Pavlišič. — V tržaški škofiji je bilo pred kratkim razpisanih zopet 28 župnij, med temi Divača, Podgorje, Boršt, Dekani, Koštabona, Truške, Sočerga, Movraž. — Za upravitelja župnije v tržaški mestni bolnišnici je bil imenovan mons. Gregorio della Tolla, nadškofov osebni tajnik. — Obol el je za poapnjenjem žil g. Josip Macarol, župnik v Skednju pri Trstu. G. župnik je pred kratkim obhajal 70-letnico rojstva. — V Tomaju je v nedeljo 1. maja nadškof Margotti kot upravitelj tržaške škofije opravil komunično vizitacijo in birmovanje. — Reška škofija, ki je bila ustanovljena 1. 1925, je letos izdala prvokrat svoj status ali šematizem. Na Reki s predmetno župnijo v Drenovi je 6 župnij s približno 60.000 prebivalci. Voločanski dekanat, ki obsega skoro vse hrvaške župnije, šteje okroglo 22.000 duš. Slovenske župnije so v treh dekanatih: Jelšane (7500), Trnovo (13.000), Hrušica (11.000). Vsa škofija šteje, ako število zaokrožimo, 115.000. Število župnij (s polnim naslovom) je 30.

Smrt zavednega Slovenca

Iz Mirena pišejo, da je tamkaj v visoki starosti 92 let mirno v Gospodu zaspal daleč na okoli znani in splošno spoštovani Miha Stante, oče Vinkota Stanteta, ki župnikuje v Sempolaju na Krasu. Mnogo mnogo gorških rojakov se ga mora spominjati, saj je bil dober del svojega dolgega življenja milničar na soškem mostu. Naj v miru počiva. Preostali pa izrekamo iskreno sočasje.

Brezposelnost v Trstu

Po uradnih navedbah je v Trstu 17.539 brezposelnih. To so samo takšni, ki dobivajo brezposelnostno podporo. Pred šestimi leti je bilo število brezposelnih še nad 40.000. Potemtakem se je brezposelnost znatno znižala. Nastalo je mnogo novih industrij, ki so delavce zaposlile. Tudi gradnja novih trgovskih ladij zelo napreduje, tako da je v ladjedelnicah vedno več zaposlenega delavstva. Nekaj pa jih je odšlo v Abesinijo, kjer si ustvarjajo novo življenje.

„Pekatele“ obnovljene

»Istrac poroča iz Ilirske Bistrice, da bo lastnik tovarne »Pekatele«, ki je nedavno zgorela, tovarno nanovo pozidal. Od zavarovalne družbe je lastnik dobil toliko zavarovalnine, da si upa zgraditi novo poslopje. V novi stavbi bo namestil tovarno za razne drobne lesne izdelke. V novem poslopiju pa bodo tudi društveni prostori fašistične organizacije »Dopolavoro«, nadalje prostori za kino, delavsko menzo in drugo. Modernizirana bo tudi stara žaga, ki je stala poleg tovarne za testenine. Lastnik Tomšič je kupil že najmodernejšo stroje.

Tržačani hodijo radi v hino

Italijanska uradna statistika objavlja zanimive podatke o obisku kinematografov v Italiji leta 1936. Iz te statistike, ki je objavljena v aprilskem zvezku statističnega mesečnika, posnemamo naslednje zanimive podatke.

V vsej Italiji je bilo prodanih leta 1936 264 milijonov 277 tisoč vstopnic, kar pomeni, da pride na 1 prebivalca 6,23 vstopnice letno. Dohodek kinematografov je znašal 439.637.000 lir, kar da na 1 prebivalca 10,86 lir in je znašala povprečna cena 1 vstopnice 1,66 lir. V Julijski Krajini je bilo prodanih 12.387.000 vstopnic ali 12,37 vstopnice na 1 prebivalca, skupni inkaso je znašal 18.104.000 lir ali na 1 prebivalca 18,07 lir. Te številke kažejo, da je relativno največji obisk kinematografov v vsej Italiji bil zabeležen v Julijski krajini, posebno v Trstu. Kajti relativno število prodanih vstopnic (na 1 prebivalca) je dvakrat večje kot državno povprečje. Za primerjavo navajamo še provinco Ligurijo, kjer znaša relativno število 11,26 vstopnic na 1 prebivalca. Nadalje znaša število prodanih vstopnic na 1 prebivalca v Laciju (tu leži glavno mesto Rim!) 10,91. Najnižja številka je v Lucaniji, kjer pride komaj 0,77 vstopnice na 1 prebivalca.

Ce vzamemo samo mesta nad 100.000 prebivalcev, dobimo da je Trst na prvem mestu po relativni gostoti obiska (z ozirom na število prebivalstva). V Trstu je prišlo namreč leta 1936 na

100 prebivalcev 1.914 prodanih vstopnic, dočim znaša povprečje v vsej Italiji 622, v vsemestnih pa 1.864. Za Trstom je na drugem mestu po gostoti obiska Rim s 1.502 prodanimi vstopnicami na 100 prebiv., slede še Genova s 1.160, Turin s 1.159, Milan s 1.123 in Bologna s 1.036. V ostalih mestih pride na 100 prebivalcev manj prodanih vstopnic kot 1000. Iz statistike se nadalje tudi vidi, da je bilo relativno največ kart prodanih v srednjih in manjših mestih, kar je tudi razumljivo.

Drobne goriške

Fašistovske stanovske organizacije (sindikati) so v aprilu zvišale članke prispevke. Delavci, ki so dosedaj plačevali 0,33% od svojih prejemkov, bodo zdaj plačevali 0,52%. Povišek morajo plačati tudi za nazaj za dobo od 1. januarja 1938 naprej.

V bližini Pevme so našli na cesti truplo Antona Obljubeka, starega 30 let, ki je pred dvema dnevi odšel z doma neznanomkam. Preiskava ni mogla ugotoviti, kaj je povzročilo njegovo smrt. Verjetno mu je zvečer v gozdu, kjer je delal, postalo slabo, tako da je obležal in je pomagal, ko je nastopil zelo hud mrz, zmrznil. Mogoče pa je tudi zločin in bodo oblasti to že ugotovile.

Pred goriškim sodiščem je bila oproščena Ana Zajc, ki je bila obtožena, da je povzročila smrt svoje prijateljice Marije Kogej. Obtoženka je dokazala, da nima z vsem zločinom nobene zveze in je prenesla sum na moža pokojne nesrečnice.

Pred goriškim sodiščem je bil obsojen Angelo Vodopivec na 5 mesecev zapore in 400 lir globe zaradi kraje. Šest mesecev zapore in 600 lir globe je dobil Andrej Podreka zaradi kraje. Ista kazen je bila prisojena tudi Viktorju Bukovcu zaradi tatvin. Na 200 lir globe sta bili kaznovani Alojzija in Rozalija, ker sta tihotapili žganje iz Jugoslavije. Zaradi tihotapstva

Koroške novice

sta bili obsojeni tudi Marija Fornasarič in Magdalena Gorjan. Albert Černič je dobil mesec dni zapore zaradi pretepa. Na 6 mesecev zapore in na 600 lir globe je bil obsojen Boris Škerlj, ker je telesno poškodoval dva svoja tovariša. Tri mesece zapore je dobil Janez Nussdorfer za Vipavskega zaradi pretepa v pijanosti. 60 letni Miha Mimišič iz Kojškega pa je bil oproščen, ker mu niso mogli dokazati tatvine, katere je bil obtožen.

Iz Krmina poročajo, da je tamkajšnja rojakinja Marija Jasnik, ki živi zdaj v Severni Ameriki, darovala občini dve svoji hiši z željo, naj občina v njih nastavi zavetišče za stare ljudi.

Goriški prefekt je izročil ge. Stefaniji Vellkonja v Cerknem 800 lir nagrade zato, ker je postala mati dveh zdravih dvojčkov. Denar je bil darovan iz Mussolinijevga fonda za številne družine.

Peter Lasič, doma iz Gorice, se je hudo ponesrečil pri padcu s kolesa. V bolnišnici dvomijo nad njegovim okrevanjem.

V goriško bolnišnico so pripeljali 20 letnega Cirila Skolarisa, ki mu je v roki eksplodirala granata, ki jo je hotel odpreti. Mladi ponesrečenec je pri tem izgubil vid.

Alfred Fanit in Dobrovoja v Brdih je bil od fašistične organizacije za pospeševanje poljedelstva odklikovan s krizem za kmečke zasluge. Odklikovanje mu je bilo izročeno na goriški prefekturi.

V Sempasu je nepričakovano izbruhnil požar v hiši Terezije Pelicon. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje. Le vino so se rešili. Lastnica proti požaru ni bila zavarovana.

Par sto nemških turistov potuje že več dni po Goriškem. Ustavili so se po vseh večjih naseljih. Davi so se odpeljali naprej proti Benetkam. Ljudstvo za nemške turiste ni pokazalo prevelikega zanimanja.

Leopold Persič, doma iz Sempasa, je nesrečno padel z voza in dobil pri tem nevarne poškodbe. V bolnišnici izjavljajo, da bo moral ostati v bolnišniški oskrbi vsaj dva meseca.

župnika v Logo vas, kjer je stopil pred poldrugim letom po 48 letih v pokoj, ki ga je užival le kratke čas v župnišču v St. Jakobu v Rožu. Naj v miru počiva!

Najbolj navdušeni so na Koroškem sedaj ženinini in neveste, ker se jim obeta možnost poroke in brezobrestno posojilo. In še to se bo spremnilo v doto, da ga ne bo treba več vrniti.

Iz Borovelj nam poročajo: Četudi je v naši župniji rojenih letno komaj kakih 20 otrok, je slučaj hotel, da smo naš pri nas dobili novorojenčka na rojstni dan našega vodje Hitlerja. Delavec Jožef Katnik je dobil ta dan zdravega fantka, kateremu je bil za botra sam Hitler. Pri kretu dne 28. aprila v farni cerkvi v Boroveljah je bil kot zastopnik Hitlerja navzoč deželni glavar koroški Pavlosky. Otrok je dobil tri imena: Adolf, Vladimir in Jakob.

V Celovcu so pokopali Friderika Bermeta, poštnega ravnatelja v pokoji, rodom iz Loga vasi.

V Bilčovsu je bil imenovan za občinskega tajnika profesor Osbitsch, namesto bivšega tajnika Jankota Ogrisa.

Na Letini je umrl Jakoparjev oče Adolf Karničnik. Bil je napreden in vzoren slovenski gospodar.

Huda zima za divjačino. Na Gori pri Grabštajnu so posestniki sedaj našli 10 srn, ki so v zimi poginile. Lovci divjačine niso kmrili in v hudi zimi so srne kar cepale od lakote.

Protituberkulozni teden

Krajevna protituberkulozna liga v Ljubljani prredi ob priliki protituberkuloznega tedna naslednje predavanje: v četrtak, dne 12. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice predavanje za vse javnost: predavajo g. zdravniki: dr. Prodan — O razvoju in zdravljenju tuberkuloze (predavanje z diapozitivi); dr. Mis — Tuberkuloza in družina; dr. Rupnik — Socialno zavarovanje v borbi proti tuberkulozi. Vabimo vse, ki si žele o tej, med našim narodom razširjeni bolezni, poduka, da pridejo polnočestilno.

V petek, dne 13. t. m. ob 20 istotam predavanje za vse vajece s filmom in diapozitivi. Predava: dr. Kršper: Tuberkuloza in vajece. Prosimo vse delodajalce, da svoje vajece na to predavanje opozorijo in jim priporočijo udeležbo.

Mariborski drobiž

Maribor, 8. maja.

Začetek Protituberkuloznega tedna. Maribor je dosedaj vedno prednjačil pred vsemi jugoslovanskimi mesti v organizaciji borbe proti jetiki. Tudi današnji pričetek letošnjega protituberkuloznega tedna je pokazal, da so se Mariborčani zopet temeljito pripravili ter bodo ves ta teden posvetili prvenstveno boju proti nevarni morilki. Mariborska protituberkulozna zveza je izvršila za letošnje prireditve v protituberkuloznem tednu velike priprave. Zunanji izraz teh so z nešteti zastavicami rdečega križa okrašena okna in izložbe skoraj v sleherni hiši, tudi v oddaljenih predmestjih. Šolska mladina in skavti so razvili veliko delavnost pri prodaji teh znakov, s katerimi sedaj mariborsko prebivalstvo dokumentira svojo složnost v borbi proti jetiki. Danes zjutraj so se že na vse zgoraj pojavili na ulicah mladi nabiratelji in nabirateljice, ki so prodajali dinarske listke pasantom in zbrali lepe vsote skupaj. Ob 10 dopoldne je bila uradna otvoritev protituberkuloznega tedna v veliki unionski dvorani, ki jo je občinstvo, zlasti pa še mladina, dočela napolnila.

Med obiskovalci so bili stolni kanonik msgr. Umek, okrajna glavarja dr. Siska in Eiletz, zastopnik mestnega župana ravnatelj Rodošek, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, višji državni pravdnik dr. Zorjan, ravnatelj vseh mariborskih srednjih šol in drugih zavodov. Vodstvo zveze je otvoritev obdalo a primernim in lepim sporedom, da ni bila preveč suhoparna. Godba »Dravec« je za uvod izvajala fantazijo »Jugoslovanski biseric«, nato pa je predsednik PT zveze dr. Jurečko imel slavnostni nagovor. Moški pevski zbor »Dravec« je pod vodstvom dirigenta Albina Horvata zapel Premrlivo »Naše gorec, Schwabovo »Večer na morju in D. Jenkovo »Vabilo«. Za zaključek je zopet godba »Dravec« pod vodstvom kapelnika Zekarija izvajala Smetanovega »Dali-borac« in Parmovega »Urbha grofa Celjskega«.

Motorno kolo gorelo na cesti. Sredi Vetrinjske ulice se je zgodil večeraj popoldne razburljiv prizor. Z motornega oklesa, s katerim je zasebni uradnik Jaroš Edvard privozil po cesti, so naenkrat svignili plamen. Jaroš je hitro zavril ter skočil s kolesa, pa je že bil ves motor v ognju. Jaroš je kolo prevrnil, da je bencin iztekel iz tanka, ter je s tem preprečil eksplozijo, potem pa je odvrlel motor z nevarnega mesta ter s pomočjo pasantom ogenj zadušil.

Družba strokovnjakov za ukradeni kolesa pod ključem. Orožnikom pri Sv. Barbari in Slov. gor. se je posrečilo izslediti družbo, ki se je na veliko počela s tatvinami, predelavo in razprodajo koles. Kolovodja družbe je bil Ignac Krajnc iz Zikareev, poleg njega pa so se še udeleževali Jožef Klamfer, Alojz Zeleken in Franc Zeleken. Kolesa so kradli v Mariboru in sicer so jih izmikali največ izpred okrogne urada za zavarovanje delavcev. Kolesa so potem doma predelali na ta način, da so posamezne dele izmenjali. Razprodajali so jih po Slov. gor. po posebni tarifi — od 100 do 500 din za kolo. Z izsleditvijo te tolpe, ki ji je prišel na sled orožniški podnarednik Vinko Zltnik iz Duplice, bodo najbrže malo ponehale tatvine koles v Mariboru.

Telovadni nastop mladine meščanskih šol

Za ljubljansko srednješolsko mladino je večeraj ob 11 dopoldne nastopila ljubljanska meščanskošolska mladina na Stadionu s svojimi telovadnimi vajami. Tudi ta prireditev je uspeša prav dobro, čeprav je bila iz umevnih razlogov tako po številu nastopajočih, kakor po številu gledalcev v nekoliko ožjem okviru ter manjka. V imenu g. bana dr. Natlačena je zastopal bansko upravo načelnik prosvetnega oddelka prof. dr. Lovro Sušnik, navzoči pa so bili v imenu banske uprave še prosvetna inšpektorja prof. Batuk in prof. J. glieč ter drugi referenti. Referent za meščansko šolstvo g. Wagner je bil zadržan. Knezoškofjski ordinarij je zastopal kanonik g. Volc, mestno občino pa referent za telesno vzgojo prof. Dobovšek. Predsednika apelacijskega sodišča dr. Goljo je zastopal s. a. s. S. t. r. a. s. Navzoči so bili na tribuni tudi vsi ravnatelji ljubljanskih meščanskih šol ter mnogo drugih vzgojiteljev.

Tudi danes je pri prireditvi sodelovala vojaška godba, ki je za uvod zaigrala državno himno, ki jo je mladina počutila v strunem nastopu.

Nato je nastopilo okoli 1200 dijakov in dijakinj, od tega okoli 900 dečkov. Ugajale so tako proste vaje dečkov, skupne proste vaje deklic, igre dečkov, igre deklic, najbolj pa je občinstvo seveda zanimala lahka atletika, zlasti štafeti tek. Po tehnični izvedbi nastop meščanskošolske mladine ni prav nič zaostajal za nastopom sovrstnikov srednješolcev v soboto popoldne.

FOTOMATER

2. Svelobnost objektiv

Trajanje osvetlitve je odvisno tudi od množine svetlobe, ki jo prepušča objektiv skozi svojo odprtino. Čim večja je učinkovitost odprtine objektiv in čim bliže objektivu je medija, večjo energijo svetlobe projicira objektiv nanjo in tem močnejši je učinek svetlobe na svetločno tvorivo. Ker pa je za razmerjem učinkovitosti odprtine objektiv in njegove goriščne dolžine svetlobnost objektivu, rečemo lahko krajše in tudi pravilneje, da je trajanje osvetlitve odvisno od svetlobnosti objektivu. Vsi objektiv, ki so doma iz dobre hiše, imajo to zmogljivost označeno na svojem obodu, n. pr.: 1:4,5, 1:4,5, 1:4,5 ali 1:4,5. Čim manjši je imenovalec v ulomku, tem večja je svetlobnost objektivu. Velja pa ta označba samo za ustanovitev na neskončno razdaljo. Svetloba pada namreč skozi objektiv na medijo v obliki stožca, ki se razširja v vedno večjo površino, čim bolj se oddaljuje medija od objektivu. Pri tem izgublja snika na svetlosti, ali enako kot je stena, ležeča v sobi nasproti okna, tem temnejša, čim bolj je oddaljena od okna. Toda o tem pojavu in njegovem vplivu na osvetlitev bomo govorili v posebnem odstavku.

Ce zmanjšamo z zaslonko odprtino objektivu, zmanjšamo njegovo učinkovitost odprtino in s tem tudi svetlobnost objektivu. Posebna ekala s kazalcem na okovu objektivu kaže, kakšna odprtina je ustanovljena. Števila na tej skali so zračunana z istim razmerjem, kakor ga uporabljamo za določanje svetlobnosti objektivov, t. j. z razmerjem učinkovitosti odprtine in goriščne objektivu. Če smo postavili torej zaslonko na 22, smo zožili odprtino objektivu na dva in dvajseti del gorišnice ter s tem degradirali njegovo svetlobnost začasno na f-22. Čim večje je število, ki označuje zaslonko, tem manjša je odprtina objektivu in tem daljša časa moramo osvetliti. Analogno temu označujemo tudi zaslonko kot »veliko«, če smo z njo odprtino objektivu zelo zožili, nasprotno pa snemamo z »majhno« zaslonko, če smo odprtino le malo zaslonili. Ne smemo pa ematrati in uporabljati za-

slonke kot regulator za svetlost slike. To bi bilo popolnoma napačno, kajti količino svetlobe, ki naj upade na svetločno tvorivo pri osvetlitvi, odmerjamo edino z zatvorom.

Kdor uporablja za določanje osvetlitve svetlomer ali tabelo, ugotovi lahko mehanično s tem pripomočki, koliko mora pri določenih zaslonki osvetliti. Lahko pa si pri prehodu iz večje zaslonke na manjšo ali narobe pomagamo tudi brez svetlomera ali tabele tako, da delimo večje zaslončno število z manjšim, in število, ki ga dobimo, pomnožimo samo s seboj. Rezultat je faktor, ki nam pove, za koliko moramo osvetlitev zdaljšati ali skrajšati. Vzemimo za primer prehod iz zaslonke 4,5 na 18 ter delimo po opisanem pravilu večje zaslončno število z manjšim, 18:4,5=4. To število pomnožimo samo s seboj: 4×4=16. Osvetlitev moramo podaljšati torej 16krat. Če smo osvetlili pri odprtini objektivu 4,5 n. pr. pol sek., moramo osvetliti pri zaslonki 18 celih 8 sek. Pri prehodu od večje zaslonke na manjšo postopamo enako, samo da pomeni faktor skrajšanje osvetlitve. Če zvečamo torej odprtino objektivu z zaslonko od 18 na 4,5 in postopamo po opisanem pravilu, dobimo prav tako faktor 16. Osvetlitev moramo torej skrajšati 16krat, t. j. od 1/2 sek. na 1/32 sek. Pri enaki goriščnici je zavisna namreč svetlost slike na medij od premera učinkovite odprtine objektivu in se veča ali pojemna v kvadratnem razmerju s tem premerom. Svetlost slike, ki jo projicira n. pr. objektiv s premerom 4 cm, je štirikrat večja kakor svetlost slike, ki jo dobimo pri dvacetimetarskem premeru zaslonke, če ima objektiv v obeh primerih enako goriščnico. Pri večini modernih objektivov so razporejena posamezna zaslončna števila tako, da zahteva stopnjema vsaka večja zaslonka dvojni čas osvetlitve napram času, ki ga zahteva za eno stopnjo manjša zaslonka.

V praksi je učinkovita svetlobnost objektivov nekoliko manjša od njihove teoretične svetlobnosti, ki je izražena z relativno odprtino (učinkovita odprtina deljena z goriščnico). Upoštevati mora-

mo namreč izgubo svetlobe pri prehodu skozi debele steklene leče radi absorpcije, ki je tem večja, čim večje je število leč, nekaj se je izgubi radi barve stekla in nekaj vsled refleksov, ki nastanejo na površinah sestavnih leč objektivu. Najmanjša je izguba pri meniskih. Veča se sorazmerno s številom in debelino leč, ki objektiv sestavljajo, ter znaša od 9 do 49%. Obilnejša osvetlitev, ki je že na splošno priporočljiva, je tudi vsled te izgube umestna ter jo je odmeriti vedno nekoliko bogatejšo, kakor jo pri točnem merjenju s svetlomerom ali s tabelo ugotovimo.

Omenili smo že, da imajo vsi objektiv boljše znake označeno svetlobnost na obodu. Ker je tudi zaslončna naprava opremljena s skalo, je svetlobnost objektivu vedno znan faktor, če snemamo s polno odprtino ali pa če jo z zaslonko zožimo. Ker upoštevajo ta faktor vsi pripomočki za določanje osvetlitve, ni potrebno drugega, kakor poiskati odgovarjajoče število na skali svetlomera ali v tabeli. Lahko se pa zgodi, da ima ta ali oni opremljen kameru z objektivom dvomilnevega poredka brez označbe svetlobnosti. V takšnem slučaju ugotovimo svetlobnost objektivu lahko eksperimentalno takole:

Objektiv ustanovimo na neskončno, odstranimo nato molto steklo in položimo na njegovo mesto kos kartona z majhno luknjo, ki jo napravimo v geometričnem središču formata slike. Ob to luknjo postavimo v zatemnjenem prostoru gorečo svečo ali kakšno drugo svetlo, pred objektiv pa mlečno steklo ter zmerimo premer projiciranega svetlega kroga na mlečnem steklu. Ta krog predstavlja učinkovito odprtino objektivu. Premer te odprtine postavimo v razmerje z goriščnico objektivu ter dobimo na ta način svetlobnost objektivu. Primer: ugotovili smo, da je premer svetlega kroga na mlečnem steklu 3 cm, goriščnica objektivu pa 13,5 cm. Relativna odprtina oziroma svetlobnost tega objektivu je 3:13,5 = 1/4,5.

Filmska 16 mm kamera za zvočno snemanje

Ce listamo po strokovnih publikacijah, se zdi, kakor da so amaterske želje po neprestanem izpopolnjevanju aparature in tvoriva nenasišljive, navzile — skoraj bi rekli dovršenosti vseh važ-

nejših sredstev, ki jih v fotografiji uporabljamo. To je bilo do nedavnih časov zlasti pri amaterjih »statiki«, zadnja leta pa so se našle te bolezni tudi kinomaterji, ki jim kar ne bi bilo dovolj, da živa slika preko platna samo teče. Najprej klic po kameri z vsemi šikanami, kakor jih imajo kamere poklenih, in ko je tej želji industrija ustregla, se klic po kameri za zvočno snemanje! Zvočni film v naravnih barvah, po možnosti naj bo tudi plastičen — navzile temu pa naj bo takšna kamera majhna, da jo obesaš lahko na ramo in greš! Pred kakšnimi desetimi leti bi takšne ne-skončnežne pomnilovno pogledali in jih uvrstili med fantastične, lanske leto in leto pa nam je poklonila industrija kar po vrsti vse te darove: najprej film za snemanje v naravnih barvah z najenostavnejšim postopkom, potem napravo za snemanje in predvajanje plastičnega filma, in sedaj še 16 mm kamero za zvočno snemanje. Tako ima sedaj tudi amater možnost, da snema plastični zvočni film v naravnih barvah — pod pogojem, da razpolaga s primernim bančnim kontom, ki pa ne sme biti zamrznjen. Takšen konto pa bo pri večini največji in edini zadržek, da bodo navzile skušnjavam ostali zaenkrat lepo še od strani. Nova kamera presega namreč v ceni nekajkrat nabavno ceno navadne filmske kamere in tudi novi barvni film je še zelo drag. Navzile temu: kamera je tu! Majhna je vsa naprava, da da spravi vse skupaj v skromen kovčeg! Ima ji je mikrofon ter predstavlja aparat za kombinirano snemanje slike in zvoka. Za pogon skrbi elektromotor z majhno baterijo, ker je pogon na pero z ozirom na prenajhitro enakomernost v teku za zvočno snemanje nezanesljiv. Tudi na splošno je opremljena kamera z vsemi najnovejšimi pridobitvami na polju kinotehnike. Važno v njeni konstrukciji je tudi to, da ima kasete za 120 m filma, kar odgovarja približno 300 m filma normalnega kinoformata.

Naša društva

Fotoklub Ljubljana. Program za tekoči teden: danes seja eksekutivne razstavnega odbora na velenjsko ob običajnem času, v torek predavanje, v petek seja odbora v klubovem lokalu ob 20. Program vsačen — udeležba obvezna!

Nedeljski sport

Jugoslavija : Romunija 1:0 (1:0)

Reprezentanca juniorjev Belgrad : reprezentanca juniorjev Bukarešta 2:0 (2:0)

Bukarešta, 8. maja.

Naša reprezentanca je danes zabeležila značilen uspeh, ker je v Bukarešti premagala popolnoma zasluženo romunsko državno moštvo v borbi za pokal predsednika čsl. republike dr. Beneša. Ta uspeh je tem značilnejši, ker je zelo težko premagati Romunijo na lastnem terenu pred grlo publiko, tem značilnejše pa je tudi, ker smo izvajali to zmago z nepopolnim moštvom. Uspeh našega moštva, ki je neprijetno razočaral številno občinstvo, ki je prisostvovalo današnji tekmi, in vse športne funkcije Romunije, ki so pričakovali gotovo zmago svojih, je popolnoma zaslužen in je poleg boljše in izvršne taktike našega moštva, zlasti pa naše obrambe, v kateri so bili najboljši Dubac in Hügel, katerima je izvršno pomagala kriška vrsta, katero je izvršno vodil Jazbec, tej pa obe zvezi Tomašević in Antolčević, ki so v teku vse igre igrali defenzivno in na ta način okrepili našo obrambo. Za vse tekmice med Jugoslavijo in Romunijo vlada veliko zanimanje in tako je bilo tudi danes, ker se je na stadionu Onef nabralo okrog 30.000 gledalcev, ki so najprej prisostvovali zanimivi tekmi med reprezentanca ma juniorjev Belgrada in Bukarešte, v kateri so juniorji Belgrada popolnoma zasluženo premagali juniorje Bukarešte. Po tej igri je sledila glavna igra med Romunijo in Jugoslavijo.

Naše moštvo ni moglo nastopiti v svoji najboljši postavi, ker najboljši igralci niso bili dobro razpoloženi za igro, pa so morali od nje odstopiti. Zveznemu kaptanu se je za današnjo igro predstavilo naslednje moštvo: Glaser - Hügel, Dubac, Lehner, Jazbec, Kokotović, Šipoš, Antolčević, Matošič III, Tomašević, Sarič. — Tudi Romuni so imeli precej opravka s sestavo moštva, ker so hoteli postaviti nacionalno moštvo brez manjšinskih igralcev, vendar pa s ose morali končno odločiti za približno staro moštvo, v katerem je igralo pet Madžarov. Njihovo moštvo je bilo takole sestavljeno: Joralescu-Birger, Kiray, Vintila, Juhas, Brandenburg, Binder, Kovacz, Bodola, Prasler, Joradek.

Igra se je pričela ob 4 popoldne pred 30.000 gledalci. Občinstvo je vse čase igre burno navijalo za svoje z vzkliki »Hajde Romania« (Naprej Romunija!). Vreme je bilo lepo, toda vetrovno, tako da se igra ni mogla razvijati normalno, temveč sta morali obe moštvi igrati visoko igro.

Prvi polčas je bila igra enakopravna, vendar je bilo opaziti lahko premoč Romunov, ker so igrali z vetrom. Naše moštvo je v tem delu izvedlo obrambno igro. Zlasti obe zvezi, Tomašević

in Antolčević, sta uspešno podprli našo obrambo, ki je imela v prvem polčasu mnogo opravka z romunskim napadom. Romuni so imeli v tem delu igre več šans za gole. Streljali so šestkrat na naš gol, vendar je bil izvršni Glaser vedno na svojem mestu. Naši so v prvem polčasu streljali samo trikrat na gol. Edini gol današnje igre je padel v 29. minuti prvega polčasa, Šipoš je izvršno preigral svoje krilo, prodrl proti голу in še lepše centrala, a mladi Matošič III, ki je danes nosil prvi državni grb na prsih, je lepo skočil za žogo in izvršno poslal žogo v desni kot. Na igrišču, kjer je bilo 30.000 ljudi, se je slišalo le malo plaskanja redkih Jugoslovancev, ki so bili pomešani med ogromno množico romunskih gledalcev.

V drugem polčasu so Romuni takoj pričeli z energičnimi napadi preko desnega krila Bindea, ki je najbolj nevaren in najboljši romunski igralec. Dal je mnogo dela našim in se je moral Glaser v 5. in 6. minuti vreči pod noge Bindeju ter na ta način preprečiti dva sigurna gola. Romuni postajajo vedno bolj nevarni, vendar se naši dobro branijo. V 15. minuti je moral Šipoš za par minut zapustiti igrišče zaradi bleisure, tako da so naši igrali pet minut le z desetimi igralci. V tem delu igre so bili Romuni v zelo občutni premoči. Ko pa se je Šipoš vrnil, so naši začeli občutno napadati, toda vsi strelji so šli na žalost čez prečko. V 28. minuti bi kmalu padel drugi gol za naše moštvo. Šipoš je izvršno centrala. Romunski branilec pa je poslal žogo z glavo poleg same prečke, tako da je žoga skoraj padla v gol. Igra se je po časi bližala koncu in naši so pričeli z zavlačevalno taktiko, zaradi česar so spravili občinstvo iz ravnosti. Igra naših pa je bila taktično popolnoma na mestu, ker so na vsak način hoteli obdržati rezultat. Romuni napačno vse sile, da bi vsaj izenačili, čeprav so bili pred igro prepričani, da bodo naše z lahkoto premagali. V 44. minuti je imel Tomašević ponovno priliko, da popravi rezultat, toda na nesrečo je streljal vratarju v roke. Kmalu nato se je med burnim protestom občinstva igra končala z zaslužen zmago našega moštva, ki je danes zares igralo zelo dobro. Vsi naši igralci so bili na svojem mestu, tako da zaslužijo vsi brez izjeme pohvalo. Sodil je dobro madžarski sodnik Hercka.

Nocoj priredi romunska nogometna zveza na čast našim igralcem banket, opolnoči pa se naše moštvo vrne v Belgrad.

vsod rado dogaja, kjer v rezervi igrajo rutiniranejši moči, ki poznajo svoje šibkejšje in mlajše nasprotnike ter jim znajo vliti primernega spoštovanja. Tekma sama je bila prav dober trening za izboljšanje kondicije. To pot se je pokazal pri rezervistih na levem krilu Stanko Bertoncelj, ki je od treh zabil dva prava lepa gola. Ljudi je bilo bolj malo.

ŽSK Hermes : SK Kranj 2:2 (0:1)

Kranjčani so bili prvi polčas prav dobri, hermežanske vrste se nikakor niso utegnile urediti. V drugem polčasu pa so se Šiškarji temeljito popravili in najprej izenačili, potem pa prišli v vodstvo z 2:1. Rožičeva lahkoniselnost pa jim je na kraju odšepnila vendarle še eno točko. Reči moramo, da sta z rezultatom lahko oba nasprotnika zadovoljna. Kranjci imajo močne ljudi, od katerih so skraja mladi, talentirani, pa še ne zadosti rutinirani hermežanski napadaleci odletavali kakor žoge. Pozneje pa so se oprijeli druge taktike, ostrejšega štarta z nagnjenim in zato stabilnejšim telesom. Hermežanska obramba je morala zlasti v prvem polčasu prenesti pred svojim golom hud dim in žveplo. V drugem polčasu pa je šlo v glavnem (razen proti koncu, ko so spet zagodnjali Kranjčani) za nohte kranjske obrambe. Tod je velik del truda opravil močni Martelanc, ki je »brisale neusmiljeno. Pri Šiškarjih ni bilo vidnejšega moča, gostje z Gorenjske pa so imeli najboljše moč v levem halfu. Pripeljali so s seboj na tekmo tako število svojih podžigalcev, da so imeli na igrišču večjo zaslonbo kakor Šiškarji. V Kranju mora biti na tekmah presneto živo, saj je najbrž tam še malo bolj glasno kot je bilo danes ob »gostovanju« na tujih tleh. Ti ljudje znajo podžigati! Tudi z raznimi bolj ali manj bhitritnimi domislicami so krepko založeni. Skoda samo, da se je v njihovih vrstah znašlo več ljudi z rožnato »obzarjenimi« obrazi. Doslej smo — lansko leto, ko je gostoval Gradjanski — videli na tekmah vinjene samo Zagrebčane; ni lepo, če hodijo na igrišče ljudje, ki so v meglenem etanju in nervirajo z raznimi neslanostmi mirno publiko. Zetleti je, da prizadeti z to nesimpatično prakso prenehajo. To važno srečanje je sodil — na kranjsko zahtevo — Zagrebčan G. Miljan, mož s črno brado in mestrovčevsko fiziognomijo, ne dobro ne slabo. Držal je sicer igro krepko v rokah, napravil pa je več napak, med njimi težjo: priznal je gol ob več kot petmetrskem offsidu.

Prvenstvo II. razreda

MLADIKA : GRAFIKA 2:1

Živa in izredno prava prvenstvena borba, ki je dala povrh še nagel dober šport. Nesrečno naključje pa je hotelo, da se je v 42. min. prvega polčasa zlomil nogo igralec SK Mladike, Veber. Zmago je odločila enajsterka. Grafiki so tudi imeli priliko, da bi si z enajsterko priborili točko, pa so zastreljali. Mladika pride prihodnje leto v prvi razred. Sodil je dobro g. Vrhovnik.

Zagreb, 8. maja. b. Danes je bila v Zagrebu priateljska tekma med Haškom in Concordio, ki se je končala z izidom 1:1.

Zelencičar : SK Celje 7:1 (1:0).

ISSK Maribor : Čakovci SK 4:2 (2:0).

Ocenjevalna vožnja ŽSK Hermesa

Vkljub nekaj lepim dnevom v tednu, ki so obetali lepo nedeljo, temu ni bilo tako. Dež je namočil polje in razmočil ceste, kar je delalo težave solovozcem, ali pa jih je odvrglo od startanja, zlasti one iz Celja in Savinjske doline, ki so bili pripravljeni z močno ekipo pridrveti v Ljubljano. Startalo je 16 vozačev. Mnogi Hermežani motociklisti so bili angažirani tudi drugod, Ven-

dar za start — 16 vozačev — kar je lepo število! Organizacija je poslovala brezhibno. Po odredbi vodstva se je startalo točno ob 10. Gledalcev ob progi je bilo razveseljivo število, zlasti je bil gost špalir v Kranju in Kamniku.

Rezultati:

Skupina A motorji do 250 cm³ brez priklole: 1. Hribnik Karol (Hermes) 6 kaz. točk, 2. A. Vrhovec (Hermes) 11 kaz. tč. Ni bil kvalificiran A. Anžur, ker se ni zglasil pri kontroli v Škofji Loki. Sicer pa bi se bil kvalificiral z 10 točkami.

Skupina A motorji brez priklole nad 250 m³: 1. Jože Cihlar (JTK) 3 točke, 2. J. Lapajne (Hir.) 5 točk, 3. J. Rosenwirth 9 točk, 4. R. Peterlin 13 točk.

Tudi v tej skupini ni bil kvalificiran Božič Alojzij, dasi je prevozil celo določeno progo, ker je zgubil kontrolni list. Sicer bi se bil plasiral z 20 točkami.

Skupina C motorji s priklole brez razlike na kubažo: 1. J. Šiška (Hirija) 1 točko, 2. Šmuc Lojze (AK Ljubljana) 4 točke, 3. I. Dobaričnik (Hermes) 14 točk, 4. F. Jakopič (Hermes) 23 t.

Celjski sport

Jugoslavija : Hrasnik 7:1 (2:1).

Celje, 8. maja.

Danes se je odigrala na igrišču »Olympa« tekma, katere rezultat je presenetil vsjo športno javnost. Gole za Jugoslavijo so dali: Steblovnik II 2 gola, Steblovnik I 2 gola, Osolnik 1 gol, Stožir 1 gol. Hrasnik je s to tekmo dokazal, da ne ve, kaj je lepa igra. Izredno nedisciplinirano moštvo je dvakrat poskušalo fizično napasti sodnika gosp. Presingerja, ki je sodil zelo objektivno. Med navdušenimi navijači pa so skušali igralci Hrasnika streljati par žog, kar se jim pa ni posrečilo. Jugoslavija je z današnjo tekmo pokazala zelo dobro igro, v kateri so se zlasti odlikovali srednji krilec Krašek, desno krilo Stožir in levo krilo Stegu. Srednji napadalec je delil izredno lepe žoge, manjka mu pa kondicija.

Ljubljanska kronika

Drevišni koncert basista Franca Schiffrerja bo ob pol 9 zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Schiffrer je odličen pevec-basist, naš ožji rojak in njegov koncertni nastop zasluži polno zanimanje našega koncertnega občinstva. Koncertni spored je sestavljen iz treh delov. V I. delu prinaša dela nemške klasične literature, v II. delu dela starejših italijanskih avtorjev, v III. delu pa so zastopani naši skladatelji in Rus Musorgski. Predprodaja vstopnic tekmo dneva v knjigarni Gl. Matice, od tri četrt na 8. uro dalje pa v veži Filh. noslojpa. Začetek točno ob pol 9 zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Cene običajne koncertne.

Opozarjamo na drevišno produkcijo šole Gl. Matice, ki začne točno ob četrt na 7 v veliki Filharmonični dvorani. Poleg uencev klavirskega in violinskega oddelka nastopita tudi mladinski zbor in mladinski orkester. Spored stane 3 din in se dobi v knjigarni Gl. Matice.

Tri produkcije drž. konservatorija v Ljubljani. Še tekoma tega meseca bo priredilo ravnateljstvo našega prvega glasbenega zavoda s svojimi gojenci 3 produkcije. V petek, dne 13. t. m. bo tako imenovana »Poljska produkcija«, na kateri se izvajajo izključno le dela skladateljev poljskega naroda. Teden za tem, 20. maja, bo produkcija del slovenskih avtorjev. Obe ti dve produkciji sta v veliki Filharmonični dvorani ob četrt na 7 zvečer, v nedeljek, 16. t. m., pa bo v onemernem gledališču operna produkcija ob 20. uri. Podrobne sporede objavimo.

Prleški večer priredi Društvo prijateljev Slovenskih gor v soboto, dne 14. maja t. l. ob 20 v prostorih hotela Struclki v Dalmatinski ulici. Na družabnem večeru Prlekov bo več pevskih točk, prleške popevke, prleške pogače in prleško ve-

selje, ki bo dobrodošlo posebno mladini. Vsi v Ljubljani živijo ljubitelji Prlekov so najiskrenejše vabljeni.

Poklarska tombola. Ob izrednem in vsestranskem zanimanju ljubljanskega občinstva je bila včeraj ob 3 popoldne na Kongresnem trgu običajna poklarska tombola, ki je zelo lepo uspela. Ljudstva se je nabralo toliko, kakor že dolgo let ne, tako da niti prehod iz Vegove ulice na Kongresni trg ni bil mogoč. Menda so se zbrali vsi meščani, kar jih je ob lepem popoldanskem vremenu še ostalo v Ljubljani. Poštari so lahko z uspehom nadvse zadovoljni, srečni dobitniki pa najbrž tudi.

Tombola so zadelili: Roblek Marica, kuharica, Čevljarska ulica 2; motorno kolo; Vodnik Viktor, delavec, Sostra 61; spalnico; Trček Viktor, čevljarski mojster, Koseze 113; šivalni stroj; Salej Štefan, mes. pomočnik, Dolenska cesta 64; moško kolo; Poljanšek Pavla, dijakinja II. drž. gimn., Sv. Petra nasip 59; nevestino opremo; Kreuzer Zdravko, trg. pom., Klunova 8; fotografski aparat; Puhar Jože, Pod Trančo 2-II; otroško kolo; Janež Jože, delavec, Sv. Petra nasip 37; servis; Bitenc Bogdana, zasebnica, Podgora, št. Vid 43; voziček živili; Muhič Antonija, delavka tob. tov., Vič 147; voz drv; Strah Ivan, Novi trg 2; balabla. — Manjših dobitkov je bilo 220.

Nemški izletniki v Ljubljani. Veliko pozornost je včeraj v Ljubljani vzbudil ogromen avtobus, ki je pripeljal okoli 40 nemških izletnikov iz Frankfurta ob Meini. Ti Nemci so na krožnem potovanju po Jugoslaviji ter nameravajo obiskati Dalmacijo, Bosno ter še druge pokrajine. Pripeljali so se čez Podkorensko sedlo ter so si na poti do Ljubljane ogledali tudi razne lepote Gorenjske.

Dve nesreči Na Tržaški cesti je včeraj v popoldanskih urah tramvaj podrl 24 letno služkinjo Rozalijo Sestova. Nesreča se je pripetila v bližini nekdanje občinske meje pri Viču. Sestova je dobila hude poškodbe po vsem telesu. Nezvesto je reševalni avtomobil prepeljal v bolnišnico. — Na igrišču SK Mladike na Kodeljovem se je včeraj popoldne ponesrečil absolvent trgovske šole Miro Veber iz Hrenove ulice 19. Mladi fantje so igrali nogometno tekmo. Med igro je Veber padel ter si zlomil desno nogo pod kolonom. Tudi njega je reševalni avtomobil prepeljal v bolnišnico.

Gora in gorska pokrajina v sliki

Ljubljana, 8. maja.

Danes ob 11 popoldne je odprl svojo umetniško razstavo v Jakopičevem paviljonu znani slikar G. Edo Deržaj, ki je znan tudi kot znameniti turist. G. Edo Deržaj razstavlja 108 slik, tako olj, akvarelov in grafik, ki vse predstavljajo to ali ono goro ali gorsko pokrajino in pokrajinske motive.

Oljortive te svojevrsne razstave so se udeležili zastopnik banke uprave, mestno občino je zastopal dr. Mole, Narodno galerijo pa predsednik dr. Windischer in ravnatelj G. Zorman. Že danes je obiskalo razstavo prav lepo število občinstva. Razstava je odprta vsak dan od 9 do 19 v času od 8. do 22. maja.

Slikar in grafik Edo Deržaj je pokazal na tej svoji razstavi odlične zmožnosti. Tehnično obvlada tako olje kakor akvarel, lesorez, linolej, risbo in pastel. Vsebinsko njegovim umetninam pa daje njegova res iskrena, prav prirčna ljubezen do planin in do vseh lepot naše zemlje. V Edo Deržaju sta združeni dve lastnosti, ki ustvarjata iz njega umetnika: doživeti alpinizem in pa presenetljivo znanje likovne tehnike. Mojster je na primer v risbi, v kateri nam ilustrira bajke o čudežnih in skrivnostnih bitjih, o katerih vemo iz triglaviških bajk, mojster je v drugih likovnih tehnikah, morda največji mojster pa v akvarelu. Tako lepih, čistih in življenjsko doživljenjskih akvarelov z naših planin sploh še nismo videli zadnja leta, ker so skoraj vsi drugi mojstri slikali naše planine raje v olju, kvečjemu v pastelu ali v risbo.

Našemu občinstvu priporočamo, naj obišče to razstavo. Saj skoraj sleherni Slovenec pozna naše planine, kakšne so v naravi in zato naj si ogleda, kako je resničen umetnik naše lepote doživel in jih prenesel na platno in papir!

Telovadna nastopa šolske mladine

Srednje šole

Ljubljana, 7. maja.

Današnji telovadni nastop, ki so ga priredili učenci in učenke srednjih in učiteljskih šol v Ljubljani na Stadionu, je obsegal osem bogatih in pestrih točk, v katerih so pokazali dijak in dijakinja svoje telesne sposobnosti. Predvsem je treba poudariti, da je bil nastop dobro pripravljen in tudi posamezne točke lepo izvedene, izvzemši neznatnih hib, ki se pa v splošnem niso opazile po gledalcih, le strokovno oko je moglo to konstatirati. Po uvodni državni himni je sledila prva točka učenk višjih razredov — nad 700 po številu — ki so izvedle lepe proste vaje prav skladno. Zelo pestra je bila druga točka, v kateri so podali učenci nižjih razredov klasične gimnastične vaje v raznih skupinah skupinske proste vaje, igre z žogami, raznoterosti, talno telovadbo, skupinske vaje ter nekaj točk iz lahke atletike. Ni manj pestra ni bila naslednja točka, pri kateri so nastopili v vajah in igrav učenci nižjih razredov I. državne realne gimnazije z raznimi vajami z žogo, a telovadnimi in borilnimi igrami, v skokih, v vajah z medicinsko žogo, v štafetnih tekih ter z lepiimi simboličnimi prostimi vajami ob spremljevanju godbe. Prav živahno je bilo vrvenje po celi areni, pri katerem je nastopilo 20 skupin učenk I in II. razreda vseh gimnazij z najrazličnejšimi igrami in vajami. Lepo se pritekla in zopet odtekla dekleta na stran arene. Močna in zelo pestra je bila skupina uencev nižjih razredov III. državne realne gimnazije, ki so nastopili z raznimi vajami in igrami.

Veliko zanimanje je vzbudil med gledalci štafetni tek na progi 4×100 metrov, pri katerem so nastopile štiri štafete. Prva je prišla na cilj štafeta tretje realne gimnazije v času 48 sekund ter prejela za svoje zmago lično diplomu. Na drugem mestu je bila štafeta I. realne gimnazije, na tretjem druga četvorica III. realne gimnazije in na četrtem mestu je bila štafeta učiteljska.

Najlepši v vsem sporedu so bili brez dvoma narodni plesi učenk treh razredov nižjih gimnazij, ki so v krogih zelo lepo zaplesale tri srbska kola in dva češka plesa. Kakor na makovo polje je bil pogled na ta dekleta v pisanih oblikah. Lepo je učinkovala tudi zadnja točka, v kateri je podalo 700 dijakov višjih razredov gimnazij in učiteljske šole proste vaje, ki so za nekaj trenutkov našli malo iz tira, kar so pa kmalu popravili.

Sodelovali so telovadni učitelji in učiteljice vseh onemjenih zavodov, ki so se zelo potrudili, da je nastop tako lepo uspel, kakor doslej še noben sličen srednješolski nastop. Da se je pa mogla stvar tako lepo izvesti, pa se seveda tudi mnogo pripomogel prostor, kajti naš stadion je naprava, ki je nimamo nikjer v državi in še daleč naokrog in ki je bil prav za to prireditel primer-

no opremljen in pripravljen. Sodelovala je godba dravske divizije. Gledalcev se je nabralo na vseh pobočjih zelo veliko število, ki so vsi zadovoljni odšli domov, in to tembolj, ker se je prireditel točno pričela in so se posamezne točke hitro vrstile brez najmanjših presledkov.

Meščanske šole

Ljubljana, 8. maja.

Po vzoru srednjih šol so danes popoldne nastopile na ljubljanskem Stadionu meščanske šole, ki so v petih točkah pokazale telesne vaje, s katerimi se bavijo. Kvantitativno in kvalitativno je bil ta nastop na nižji stopnji od včerajšnjega srednješolskega in tudi gledalcev je bilo manj. Vendar so pa tudi meščanske šole pokazale, da se njihova mladina precej resno bavi s telesnimi vajami in nastop je v splošnem popolnoma zadovoljil; vsekakor je pa več pokazal kakor smo pričakovali. Tudi pripravljen je bil precej dobro, prav do zadnjih podrobnosti pa ni bil izdelan, kar se je prav posebno opazilo pri rajalnem pohodu za proste vaje, pri katerem se ni pokazalo dovolj paznje na pravilno smer in so zato pri razstopu nastale vrzeli, ki so jih morali naknadno korigirati.

Točno ob napovedanem času je prikorakala vsa mladina v areno, godba dravske divizije je zaigrala drž. himno, ki so jo vsi poslušali v pozoru; na jambor so istočasno dvignili državno zastavo. Nato se je začel razvijati telovadni nastop, ki je trajal eno uro. Pri skupnih prostih vajah dekčkov so nastopile meščanske šole Bežigrad, Prule, Vič, Moste in Zg. Šiška. Vseh nastopajočih je bilo okrog 800. Primerne vaje so dekči dokaj dobro izvajali. V naslednji točki nam je okrog 600 deklet pokazalo proste vaje, pri katerih so sodelovale tele šole: Sp. Šiška, Zg. Šiška, Moste, Uršulinke in Liehtenturn. Tudi te vaje so zastopile dober vtis in so jih učenke boljše izvedle kakor učenci svoje. Le razstop in kritje ni bilo dobro. V četrti točki so nam pokazali dekči razne telovadne in borilne igre ter štafetni tek, dve skupini sta se borili v igri odbojka. Cela arena je bila polna večjih in manjših skupin, ki so predvajale razne igre, da gledalci niti niso mogli vsega točno zasledovati. Deklice so v naslednji točki pokazale slične stvari. Igre z žogo so najprimernejše telesne vaje za dekleta in so pri tem nastopu tudi pokazale, da so za gledalce zanimive, če se pravilno in hitro izvajajo. Nato so nastopile šole v štafetnem teku na progi 4×100 m, za katerega je vladalo zlasti med mladino veliko zanimanje. Vsa nastop se je končal v eni uri in so se posamezne točke hitro vrstile druga za drugo. Oba telovadna nastopa, današnji meščanskih in včerajšnji srednjih šol, sta pokazala lepe uspehe in bi bila še na neprimerno višji stopnji, če bi se v naših šolah gojilo toliko telovadbe kakor drugod.

Tenis

Jugoslavija : Češkoslovaška

Zagreb, 8. maja. b. Prvak Jugoslavije Franjo Punčec, je končal svoj dvoboj z najboljšim češkoslovaškim igralcem Rodrichom Menzom, na čisto sijajnem razpoloženju, da je njegova zmaga nad enim izmed najboljših svetovnih teniskih igralcev povzročila veliko senzacijo. Potem ko je Menzel odigral veaesturno virtuozno igro v prvem setu, pa se je Punčec počasi razvil in je v 3. in 4. setu postopal absoluten gospodar na igrišču. Izid je sledeč: 3:6, 6:1, 6:1, in 6:2 v korist Punčeca.

Dublin, 7. maja. AA. Tekma za Davisov pokal med Italijo in Irsko se je končala s prepričevalno zmago Italije z rezultatom 4:1. Mladi italijanski igralec Caneppelle je premagal Roggersa z rezultatom 5:7, 6:3, 1:6, 6:3, 1:6, 6:3 in 6:1.

Atene, 7. maja. AA. (DNB) Tekma za Davisov pokal med Belgijo in Grčijo se je končala z zmago Belgije, ki vodi z 2:0. La Croix je premagal Staliosa z 2:6, 6:2, 6:1.

Propagandni miting SK Planine

Ljubljana, 8. maja.

Danes se je vršil na Stadionu propagandni miting SK Planine, katerega so se udeležili tudi nekateri atleti ASK Primorja in Ilirije. Doseženi so bili nekateri zelo dobri rezultati, zlasti v metu kopja in troskoku. Posamezniki so se pa takole plasirali:

Skok v daljavo. Juniorji B: 1. Dolinar (Planina) 5.59 m, 2. Marjan (Ilirija) 5.42 m, 3. Burja (Planina) 5.25 m. — Juniorji C: 1. Pavlič (Planina) 5.78 metrov, 2. Bajt (Planina) 5.49 m, 3. Mravljec (Planina) 5.38 m. — Seniorji: 1. Klnar (Planina) 6.19 m.

Tek na 1000 m. Juniorji B: 1. Pobočnik (Planina) 2:53. — Juniorji C: 1. Košir (Planina) 2:43 in dve petinki, 2. Šenk (Ilirija) 2:51 in dve petinki, 3. Gobjič (Ilirija) 3:01 in tri petine.

Štafeta 4×100 m. Kombinirano, juniorji B in C: 1. Planina (Pavlič, Bajt, Burja, Dolinar) 49.2, 2. Ilirija (Justin, Miko, Trtnik, Marjan) 51.

Tek na 100 m. Juniorji B: 1. Dolinar (Planina) 12.4, 2. Pleničar (Ilirija) 12.5, 3. Burja (Planina) 12.6. — Juniorji C: 1. Pavlič (Planina) 12.7, 2. Bajt (Planina) 13.3, 3. Kovarčič (Planina).

Tek na 200 m. Juniorji C: 1. Pavlič (Plan.) 25.9, 2. Mravljec (Planina) 26, 3. Doganoc (Planina). — Seniorji: 1. Skušek (Primorje) 23.8, 2. Poljsak (Prim.) 24.8, 3. Jurca (Prim.) 25.9.

Skok v višino. Juniorji B: 1. Miho (Ilirija) 1.55 m, 2. Nečemer (Planina) 1.45 m. — Juniorji C: 1. Lebinger (Planina) 1.60 m, 2. Valič (Planina) 1.40 m. — Seniorji: 1. Jeglič (Planina) 1.55 m, 2. Jevšnik (Planina) 1.40 m.

Met kopja. Juniorji: 1. Darko (Planina) 55.15 metrov, 2. Možina (Ilirija) 46.10 m, 3. Riglar (Planina) 41 m.

Met krogla. Seniorji: 1. Klnar (Plan.) 12.45 m, 2. Jeglič (Planina) 11.95 m. — Juniorji: 1. Merala (Planina) 13.64 m, 2. Nečemer (Planina) 12.09 m, 3. Riglar (Planina) 11.60 m.

Met kladiva. Juniorji: 1. Belak (Planina) 28.12 m, 2. Stanovnik (Planina) 27.49 m, 3. Završnik (Planina) 25.66 m.

Met diska. Seniorji: 1. Jeglič (Plan.) 37.48 m, 2. prof. Dobovšek (Ilirija) 35.86 m, 3. Drenik (Planina) 31.08 m.

Štafeta 4×200 m: 1. Planina I. (Jevšnik, Merala, Dovganoc, Pavlič) 1:47.5, 2. Planina II. (Mravljec, Potočnik, Bohal, Košir) 1:48.2.

Troskok. Juniorji B: 1. Marjan (Ilirija) 11.23, 2. Merala (Planina) 11.19, 3. Belah (Planina) 11.28. — Juniorji: 1. Merala (Planina) 11.90, 2. Lebinger (Planina) 10.58. — Seniorji: 1. Lozar (Plan.) 12.67.

A : B je bilo kakor 1 : 3

V meglenem dopoldnevu sta se spoprijeli na igrišču SK Ljubljane dve garnituri: ligasi in rezervisti. Zmagali so rezervisti — kakor se to po-